

Memorie van Toelichting

I. Algemeen Deel

1. Inleiding

De Dienst Toeslagen betaalt het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag uit op grond van respectievelijk de Wet op het kindgebonden budget en de Wet kinderopvang. De Sociale Verzekeringsbank (hierna: de SVB) betaalt de kinderbijslag uit op grond van de Algemene Kinderbijslagwet. Ouders¹ kunnen in bepaalde situaties vanuit meerdere landen recht hebben op dergelijke 'gezinsbijslagen'. De afhandeling van de Algemene Kinderbijslagwet, de Wet op het kindgebonden budget en de Wet kinderopvang loopt dan soms anders. De SVB betaalt in alle situaties de kinderbijslag uit, maar betaalt in sommige internationale situaties ook kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag uit voor de Dienst Toeslagen. Ook vordert SVB in deze gevallen eventueel te veel betaalde kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag uit voor de Dienst Toeslagen. Hierbij worden bedragen soms verrekend met (nog uit te betalen) kinderbijslag.

In maart 2023 heeft de Centrale Raad van Beroep (hierna: CRvB) geoordeeld dat het verrekenen van kinderbijslag met kindgebonden budget niet conform de huidige wetgeving is.² In juli 2024 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: ABRvS) een uitspraak gedaan die inhoudt dat alleen de Dienst Toeslagen bevoegd is om besluiten te nemen over het kindgebonden budget.³ Daarmee is de huidige uitvoeringspraktijk in internationale aanvuksituaties niet conform de huidige wetgeving. Deze uitspraken hebben het kabinet ertoe gebracht de wetgeving in overeenstemming met de bestaande uitvoeringspraktijk te willen brengen.

1.1. Leeswijzer

PM

2. Achtergrond en aanleiding

Dit hoofdstuk bevat het huidige juridische kader en de aanleiding van het wetsvoorstel. Daartoe wordt allereerst in paragraaf 2.1 de nationale uitvoering van de Algemene Kinderbijslagwet, de Wet op het kindgebonden budget en de Wet kinderopvang beschreven. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 het wettelijk kader van internationale situaties toegelicht. Paragraaf 2.3 gaat in op de uitvoering van de kindregelingen in internationale situaties door de SVB en de Dienst Toeslagen. Tot slot worden in paragraaf 2.4 de uitspraken van de CRvB en de ABRvS en de gevolgen daarvan beschreven.

2.1. De kinderbijslag, het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag

De SVB voert de Algemene Kinderbijslagwet uit. Zij is het bevoegd bestuursorgaan om besluiten over de toekenning, herziening, terugvordering en invordering van kinderbijslag te nemen. De kinderbijslag is een inkomensafhankelijke tegemoetkoming in de kosten van onderhoud van

¹ Waar gesproken wordt over ouders, worden ook verzorgers en andere gerechtigden bedoeld.

² CRvB 30 maart 2023, ECLI:NL: CRVB:2023:540.

³ ABRvS 17 juli 2024, ECLI:NL: RVS:2024:2924.

kinderen tot 18 jaar, die oploopt met de leeftijd van het kind. Als de aanvrager aan de voorwaarden voldoet, betaalt de SVB de kinderbijslag per kwartaal en achteraf uit. De Algemene Kinderbijslagwet is een volksverzekering waarvoor - in het algemeen - de regels van de Algemene wet bestuursrecht gelden. De hoger beroepsinstantie in kinderbijslagzaken is de Centrale Raad van Beroep.

De Dienst Toeslagen is op grond van de Wet op het Kindgebonden budget en de Wet kinderopvang het bevoegde bestuursorgaan om besluiten te nemen over de toekenning, herziening, terugvordering en invordering van het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag. De kinderopvangtoeslag is een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang. Het kindgebonden budget is een inkomensafhankelijke tegemoetkoming in de kosten van kinderen. In de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (hierna: Awir) zijn bepalingen opgenomen die de uitvoering van de inkomensafhankelijke regelingen⁴ stroomlijnen. De hoogste rechterlijke instantie voor zaken met betrekking tot het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag is de ABRvS.

Eén van de voorwaarden om aanspraak te maken op kindgebonden budget is het ontvangen van kinderbijslag.⁵ De Wet op het kindgebonden budget is daarmee gekoppeld aan de Algemene Kinderbijslagwet. De SVB levert via zogenaamde tijdlijnberichten start- en stopberichten over kinderbijslagrechten aan de Dienst Toeslagen. De Dienst Toeslagen gebruikt deze informatie om het recht op, en de hoogte van het kindgebonden budget vast te stellen. De praktische uitwerking van deze rolverdeling tussen de Dienst Toeslagen en de SVB is uitgewerkt en neergelegd in een samenwerkingsconvenant.⁶

2.2. Internationale situaties

Ouders die aanspraak maken op kinderbijslag, kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag bevinden zich soms in een situatie waarin een internationale component aan de orde is. Bijvoorbeeld omdat zij in het buitenland werken of voor een internationale organisatie werkzaam zijn. Ouders kunnen dan naast de Nederlandse rechten recht hebben op vergelijkbare niet-Nederlandse regelingen. De uitvoering van de Algemene Kinderbijslagwet, de Wet op het kindgebonden budget en de Wet kinderopvang door de SVB en de Dienst Toeslagen kan in dergelijke internationale situaties afwijken van de reguliere uitvoering.

Samenloop binnen de EU, EER en Zwitserland

Binnen de Europese Unie (hierna: EU), de Europese Economische Ruimte (hierna: EER) of in Zwitserland is het mogelijk dat ouders recht hebben op gezinsbijslagen uit meerdere lidstaten. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als de ouder in Nederland werkt en de andere ouder in het buitenland. Om te voorkomen dat ouders voor een kind over eenzelfde periode in meerdere landen gezinsbijslagen ontvangen, zijn er regels gemaakt over hoe om te gaan met deze samenloop van rechten. Voor de Nederlandse rechten heeft dit betrekking op de kinderbijslag, het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag.

⁴ Zorgtoeslag, huurtoeslag, kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag.

⁵ Art. 2, eerste lid, Wet op het kindgebonden budget.

⁶ PM

De samenloopafspraken zijn vastgelegd in de Verordening (EG) nr. 883/2004 (coördinatie van de socialezekerheidsstelsels van de lidstaten). Uit artikel 68 van deze verordening vloeit voort welke lidstaat bij voorrang wordt aangemerkt. Deze lidstaat is gehouden om de gezinsbijslag volledig uit te betalen. De rechten op gezinsbijslag uit de niet bij voorrang bevoegde lidstaat worden geschorst ter hoogte van het bedrag dat bij de wetgeving van de bij voorrang bevoegde lidstaat is vastgesteld. Het deel van de gezinsbijslagen dat hoger is, wordt in de vorm van een aanvulling uitbetaald. Als een ouder recht heeft op een gezinsbijslag voor meerdere kinderen, wordt per kind bepaald of sprake is van samenloop en welke lidstaat prioritair bevoegd is.

Verder geldt dat alleen gezinsbijslagen van dezelfde aard met elkaar mogen worden vergeleken.⁷ Of gezinsbijslagen van dezelfde aard zijn in de zin van artikel 10 van Verordening (EG) 883/2004 wordt vastgesteld aan de hand van hun voorwerp, doelstellingen, berekeningsgrondslag en toekenningsvoorwaarden alsook de rechthebbenden ervan. Hoewel de kinderbijslag, het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag allen vallen onder het begrip gezinsbijslag en allemaal beogen een bijdrage te leveren in het onderhoud van kinderen, hebben zij niet hetzelfde voorwerp of dezelfde berekenings- en toekenningsvoorwaarden. De kinderbijslag en het kindgebonden budget worden gezien de nauwe verwantschap aangemerkt als te zijn 'van dezelfde aard'. De kinderopvangtoeslag heeft echter een ander doel en een andere doelgroep en is daarmee niet van dezelfde aard als de kinderbijslag en het kindgebonden budget. Hierdoor mag alleen een gezinsbijslag uit een andere lidstaat met de kinderbijslag en het kindgebonden budget worden verrekend voor zover de buitenlandse uitkering vergelijkbare kenmerken heeft. Voor de kinderopvangtoeslag geldt dat alleen verrekend mag worden met buitenlandse tegemoetkoming die vergelijkbaar is met de kinderopvangtoeslag.⁸

Samenloop met rechten van internationale organisaties

Het kan ook voorkomen dat ouders werkzaam zijn bij een internationale organisatie met een eigen socialezekerheidsstelsel. Het gaat dan bijvoorbeeld om organisaties zoals de Verenigde Naties, internationale tribunalen of Europese organisaties.⁹ De bij de internationale organisatie werkzame ouder valt doorgaans enkel onder het stelsel van de organisatie en heeft geen recht op kinderbijslag en/of kindgebonden budget. De partner van de ouder die werkzaam is bij de internationale organisatie en in Nederland woont en onder het Nederlandse socialezekerheidsstelsel valt, heeft hier (meestal) wel recht op. In deze situatie betaalt de SVB de Nederlandse kinderbijslag en/of het kindgebonden budget uit voor zover deze de uitkering van volkenrechtelijke organisatie overtreft.¹⁰ Wanneer recht is op kinderopvangtoeslag betaalt de Dienst Toeslagen dat uit.

⁷ HvJ EU 8 mei 2014, ECLI:EU:2014:300, zaak C347/12 (Wiering)

⁸ Rechtbank Limburg 30 maart 2015, ECLI:NL: RBLIM:2015:2575 en ECLI:NL: RBLIM:2015:2574.

⁹ Het gaat om organisaties zoals bedoeld in de artikelen 3, eerste lid, onder d en 14 van het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen.

¹⁰ Regeling samenloop met buitenlandse tegemoetkomingen 2008

Samenloop met derde landen

Sommige ouders hebben recht op een uitkering of verstrekking voor de kosten in het onderhoud van een kind in andere landen dan de lidstaten van de EU of de EER of Zwitserland. Deze situatie komt niet vaak voor vanwege de in de Wet beperking export uitkeringen¹¹ opgenomen exportbeperking. Nederland heeft echter met een aantal landen een bilateraal verdrag gesloten waardoor wel sprake kan zijn van de export van gezinsbijslagen naar deze landen. Dit betreft alleen de kinderbijslag en het kindgebonden budget. De kinderopvangtoeslag wordt niet naar landen buiten de EU, EER of Zwitserland geëxporteerd.¹² Voor ouders in deze situatie kan sprake zijn van samenloop en anticumulatie waarbij vanuit Nederland een eventuele aanvulling tot uitbetaling komt. Dit komt overeen met de situatie waarin de EU-Verordening een andere lidstaat als prioritaire lidstaat aanwijst.

Bilateraal verdrag met Marokko

Specifiek in het sociale-zekerheidsverdrag met Marokko is bepaald dat voor een kind dat in Marokko woont en waarvoor recht op kinderbijslag en/of kindgebonden budget bestaat, deze rechten volledig worden uitbetaald aan de verzorgende in Marokko. Dit is het enige bilaterale sociale-zekerheidsverdrag dat een dergelijke bepaling kent en dit vormt een afwijking van de (Nederlandse) nationale wetgeving.

2.3. Uitvoering internationale situaties

De SVB beoordeelt bij elke aanvraag van de kinderbijslag of sprake is van een van de hierboven genoemde internationale situaties. Afhankelijk van de beoordeling, legt de SVB vast op welke wijze de kinderbijslag, het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag wordt uitbetaald en hoe wordt omgegaan met eventuele in- en terugvorderingen. Er zijn hierbij vier categorieën te onderscheiden:

1. Nationale situatie

Er is sprake van een zuivere nationale situatie waarbij geen internationale component aan de orde is. De uitbetaling van de kinderbijslag door de SVB en de het kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag door de Dienst Toeslagen vindt op de reguliere wijze plaats. Eventuele in- en terugvorderingen (waaronder verrekeningen) vinden plaats volgens de bepalingen uit de Algemene Kinderbijslagwet en de Awir.

2. Internationale situatie – Nederland prioritair

Er is sprake van een internationale component. Als Nederland op basis van de Europese prioriteitsregels bij voorrang moet uitbetalen, verloopt de uitbetaling gelijk aan de nationale situatie, maar vult de andere lidstaat eventueel aan. Dit betekent dat de SVB de kinderbijslag uitbetaalt en de Dienst Toeslagen het kindgebonden budget en/of de kinderopvangtoeslag. De SVB

¹¹ Kamerstukken II 1997-1998, 25 757, nr. 2

¹² De aanvrager moet in namelijk in Nederland, een EU- of EER-lidstaat of in Zwitserland wonen op grond van artikel 1.6, eerste en tweede lid, Wet op de kinderopvang. Verder is in art. 1.48, eerste lid, Wet op de kinderopvang bepaald dat alleen een kinderopvang in een lidstaat geregistreerd kan worden.

informeert het zusterorgaan in de andere lidstaat hierover. Eventuele in- en terugvorderingen (waaronder verrekeningen) vinden plaats volgens de bepalingen uit de Algemene Kinderbijslagwet en de Awir.

3. Internationale situatie – Nederland vult aan

Er is sprake van een internationale component. Nederland vult eventueel de gezinsuitkering vanuit een ander land of internationale organisatie aan. Als Nederland niet als prioritaire lidstaat wordt aangewezen, dan betaalt de andere lidstaat of organisatie de gezinsbijslag volledig uit. In geval het samenloop betreft binnen de EU, EER en Zwitserland, informeert de SVB het zusterorgaan in de andere lidstaat hierover. In deze situatie stelt de Dienst Toeslagen het recht op kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag vast, maar betaalt deze niet uit. De Dienst Toeslagen informeert de SVB over het recht en de hoogte van het recht. De SVB stelt het recht op kinderbijslag vast. Op basis van dit recht, het recht op kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag en op basis van het recht op buitenlandse gezinsbijslagen, stelt de SVB het recht en de hoogte van de aanvulling vast waarop de ouder vanuit Nederland recht heeft (anticumulatie). Hierbij worden overeenkomstige verstrekkingen en uitkeringen als het ware samengevoegd tot één bedrag aan 'gezinsbijslag'. De SVB stelt vervolgens een beschikking op. De SVB betaalt deze aanvulling per kwartaal en achteraf uit. Eventuele in- en terugvorderingen (waaronder verrekeningen) vinden plaats volgens de bepalingen uit de Algemene Kinderbijslagwet.

Binnen een huishouden kan sprake zijn van verschillende situaties. Voor een kind kan sprake zijn van samenloop tussen het Nederlandse recht op kinderbijslag en kindgebonden budget en het buitenlandse recht op gezinsbijslagen en gelijktijdig kan ten aanzien van een ander kind geen sprake zijn van samenloop, bijvoorbeeld wanneer dat andere kind in een ander land woont. In deze situatie worden alle Nederlandse rechten in dat huishouden op dezelfde wijze, namelijk door de SVB en op basis van het regime van de Algemene Kinderbijslagwet, behandeld. Dus ook als in dat huishouden sprake is van Nederlandse rechten zonder samenloop of als Nederland niet voor alle rechten als niet-prioritair is aangewezen. Dit geldt bijvoorbeeld als er recht is op de Nederlandse kinderopvangtoeslag zonder samenloop met een buitenlandse vergelijkbare toelage. De Nederlandse gezinsbijslag bestaat dan uit de volledige Nederlandse kinderopvangtoeslag en het anticumulatie-(aanvul)deel dat voortkomt uit de samenloop die betrekking heeft op de kinderbijslag en het kindgebonden budget. De SVB stelt het totaalbedrag vast en betaalt dit als gezinsbijslag achteraf en per kwartaal uit.

Het beoordelen van een internationale situatie, het bepalen van de samenloop, prioritering en anticumulatie van Nederlandse rechten met buitenlandse rechten vergt veel handmatig werk van de SVB. Ook voor ouders zijn internationale situaties vaak complex en ingewikkeld. De complexiteit neemt toe als het recht op, of de hoogte van gezinsbijslagen wijzigt. Bijvoorbeeld door gewijzigde inkomsten, nieuwe partnerschappen of een gewijzigde leeftijd van het kind. Nog complexer is het als de samenloop van gezinsbijslagen en/of de prioriteit van landen wijzigt, bijvoorbeeld als een ouder of het kind verhuist naar een andere lidstaat of als een ouder gaat werken. Als omstandigheden in de situatie van de ouders of het kind wijzigen, beoordeelt de SVB de situatie opnieuw en past de categorie, indien nodig, daarop aan. Deze wijzigingen kunnen leiden tot een

nieuwe vaststelling van de hoogte van de uit te betalen gezinsbijslagen. Dit bedrag betreft één nieuw totaalbedrag uit te betalen gezinsbijslagen per rechthebbende per periode. Om tot een uit te betalen bedrag te komen, houdt de SVB rekening met openstaande nabetalingen en/of vorderingen. Deze worden verrekend met het nieuwe bedrag aan gezinsbijslag. Om deze complexe berekeningen eenvoudig uit te voeren, verrekent de SVB het uit te betalen aan kinderbijslag, kindgebonden budget of kinderopvangtoeslag met terug te vorderen bedragen aan kinderbijslag, kindgebonden budget of kinderopvangtoeslag.

In onderstaand kader is ter illustratie een voorbeeld opgenomen waaruit blijkt wat een wijziging van categorie voor de SVB en de Dienst Toeslagen betekent, maar ook wat dit betekent voor de ouders.

Een Duitse arbeidsmigrant werkt tijdelijk in Nederland en heeft een minderjarig kind. Het gezin woont in Duitsland. De ouder in Duitsland werkt niet. De Duitse arbeidsmigrant heeft in Nederland recht op kinderbijslag en kindgebonden budget. De ouder in Duitsland heeft recht op de Duitse gezinsbijslag. De Duitse arbeidsmigrant vraagt kinderbijslag en kindgebonden budget aan in Nederland. De aanvraag voor de kinderbijslag komt binnen bij de SVB die deze beoordeelt, mede op informatie van het Duitse zusterorgaan. De SVB stelt het recht op kinderbijslag vast en stelt ook vast dat er sprake is van samenloop met Duitse rechten. Op basis van de prioriteitsregels stelt de SVB vast dat Nederland voorrang heeft met uitbetalen. Met een zogenaamd tijdlijnbericht informeert de SVB de Dienst Toeslagen dat sprake is van deze situatie (categorie 2). De SVB betaalt de kinderbijslag achteraf per kwartaal, de Dienst Toeslagen het voorschot kindgebonden budget vooraf per maand. De SVB informeert het Duitse zusterorgaan over de hoogte van de Nederlandse gezinsbijslag (kinderbijslag en kindgebonden budget) zodat zij kan anticumuleren.

Na verloop van tijd gaat ook de andere in Duitsland wonende ouder werken. Het Duitse zusterorgaan informeert de SVB hierover. De SVB beoordeelt opnieuw de samenloop en welk land prioritair is. De SVB beoordeelt dat Duitsland nu bij voorrang moet uitbetalen vanaf het moment dat ook de ouder in Duitsland is gestart met werken. De SVB informeert de Dienst Toeslagen over de nieuwe situatie. De Dienst Toeslagen berekent het nieuwe bedrag aan kindgebonden budget op basis van het gezamenlijke inkomen van beide Duitse ouders. De Dienst Toeslagen betaalt dit bedrag echter niet uit, maar informeert de SVB over het nieuwe bedrag aan kindgebonden budget. De hoogte van de kinderbijslag blijft hetzelfde omdat deze inkomensonafhankelijk is. Met deze informatie, en de informatie van het Duitse zusterorgaan over de hoogte van het Duitse gezinsbijslag, berekent de SVB de hoogte van de aanvulling van de gezinsbijslagen uit Nederland, met ingang van de datum dat de ouder in Duitsland start met werken. De SVB betaalt dit bedrag achteraf per kwartaal uit.

Omdat de Dienst Toeslagen het kindgebonden budget vooruit uitbetaalt, zal een wijziging naar een categorie 3-situatie altijd leiden tot een terugvordering bij de Dienst Toeslagen. In de praktijk kan het enige tijd duren voor de wijziging is verwerkt, waardoor er bij de Dienst

Toeslagen een vordering over meerdere maanden ontstaat. Afhankelijk van de hoogte van het aan te vullen bedrag, kan er ook een vordering bij de SVB ontstaan ten aanzien van de kinderbijslag. Vervolgens verrekent de SVB deze vordering waar mogelijk met het uit te betalen totaalbedrag aan aanvulling aan gezinsbijslag. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen het deel aan kinderbijslag en het deel aan kindgebonden budget.

4. Verdrag met Marokko

Er is sprake van een situatie waarbij de SVB op basis van het verdrag met Marokko¹³ de kinderbijslag en/of het kindgebonden budget rechtstreeks aan de verzorgende in Marokko uitbetaalt. Eventuele in- en terugvorderingen (waaronder verrekeningen) vinden plaats volgens de bepalingen uit de Algemene Kinderbijslagwet. De SVB stelt het woonland van het kind vast en geeft dit door aan de Dienst Toeslagen waarna de SVB het kindgebonden budget samen met de kinderbijslag uitbetaalt aan de verzorgende in Marokko.

2.4. Uitspraken CRvB en ABRvS

Op 30 maart 2023 heeft de CRvB uitspraak gedaan in een zaak waarin te veel betaald kindgebonden budget door de SVB is verrekend met nog te ontvangen kinderbijslag.¹⁴ De CRvB geeft in haar uitspraak aan dat de wettelijke grondslag voor deze verrekening ontbreekt. De CRvB stelt dat als de wetgever voor ogen staat dat de SVB het kindgebonden budget, als onderdeel van de gezinsbijslag, kan verrekenen met de kinderbijslag (als onderdeel van de gezinsbijslagen), hiervoor in een wettelijke grondslag moet worden voorzien.

Op 17 juli 2024 heeft de ABRvS uitspraak gedaan in een zaak waarin te veel betaald kindgebonden budget, als onderdeel van de gezinsbijslag, is uitbetaald.¹⁵ In de uitspraak wijst de ABRvS erop dat de Dienst Toeslagen ook in internationale situaties het bevoegde bestuursorgaan is om besluiten over de toekenning, herziening, terugvordering en invordering van kindgebonden budget te nemen. Voor de kassiersfunctie, die de SVB vervult wanneer sprake is van een categorie 3-situatie, is geen wettelijke grondslag in de Wet op het kindgebonden budget opgenomen. De ABRvS geeft daarbij aan dat de praktische rolverdeling zoals neergelegd in het samenwerkingsconvenant tussen de SVB en de rechtsvoorganger van de Dienst Toeslagen¹⁶ niet kan voorzien in een bevoegdheidsgrondslag voor het nemen van besluiten over de invordering van kindgebonden budget door de SVB. De ABRvS constateert dat er geen onderlinge afspraken over het terugvorderen van ten onrechte uitbetaald kindgebonden budget zijn gemaakt. Het is aan de wetgever om, voor zover deze de invordering van kindgebonden budget door de SVB in internationale situaties van belang acht, te voorzien in een wettelijk voorschrift dat de grondslag voor de uitoefening van deze bevoegdheid door de SVB regelt. De ABRvS stelt dat het convenant evenmin voorziet in een mandaatregeling op grond waarvan de SVB bevoegd is om namens de Dienst Toeslagen besluiten over de invordering

¹³ Protocol tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Marokko tot wijziging van het op 14 februari 1972 te Rabat ondertekende Algemene Verdrag inzake sociale zekerheid.

¹⁴ CRvB 30 maart 2023, ECLI:NL: CRVB:2023:540

¹⁵ ABRvS 17 juli 2024, ECLI:NL: RVS:2024:2924

¹⁶ Hiermee wordt de Belastingdienst bedoeld, waar de Dienst Toeslagen toe behoorde voorafgaand aan de ontvlechting in 2021.

van kindgebonden budget in internationale situatie te nemen. Het staat de Dienst Toeslagen vrij om met instemming van de SVB hierin alsnog bij mandaatbesluit te voorzien.

Uit de uitspraken van de CRvB en de ABRvS volgt dat de SVB niet bevoegd is om besluiten te nemen over het aanvullende deel aan kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag. Dit betekent dat de SVB op dit moment niet bevoegd is om dit deel van de gezinsbijslag uit te betalen of terug te vorderen. Evenmin is zij bevoegd terug te vorderen kindgebonden budget te verrekenen met uit te betalen kinderbijslag.

In het belang van de burger is de SVB wel de uitbetalingen blijven doen. Echter, de SVB heeft, naar aanleiding van de uitspraak van de CRvB op 30 maart 2023, het verzenden van terugvorderingsbeschikkingen en het innen van opgelegde terugvorderingen die voortkomen uit te veel betaalde kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag wel gepauzeerd.¹⁷ De ouders die het betreft, zijn hierover geïnformeerd. Vanaf inwerkingtreding van dit wetsvoorstel, wanneer de SVB over de wettelijke bevoegdheden beschikt, kunnen weer (nieuwe) terugvorderingsbeschikkingen worden verzonden en invorderingen plaatvinden.

Er is onderzocht of de al gepauzeerde invorderingen en de vorderingen die nog ontstaan tot inwerkingtreding van het wetsvoorstel (alsnog) kunnen worden ingevorderd. Dit is uitvoeringstechnisch voor de SVB niet mogelijk met het ontbreken van bevoegdheden die met dit wetsvoorstel worden geregeld. Daarmee is het ook juridisch niet mogelijk. Daar komt bij dat het alsnog invorderen na inwerkingtreding van dit wetsvoorstel als onevenredig wordt gezien en strijdig is met de beginselen van behoorlijk bestuur. De regering is daarom voornemens om de vorderingen die voortkomen uit te veel ontvangen kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag¹⁸ die zijn ontstaan gedurende de periode 30 maart 2023 tot de datum van inwerkingtreding van dit wetsvoorstel kwijt te schelden. Dit gaat alleen om vorderingen die raken aan de gerechtelijke uitspraken. Over de periode vanaf pauzering tot aan de beoogde inwerkingtredingsdatum van dit wetsvoorstel (1 januari 2027) betreft dit ongeveer 8.700 vorderingen.

3. Hoofdpijnen van het voorstel

Het kabinet heeft naar aanleiding van de gerechtelijke uitspraken ervoor gekozen om de huidige uitvoeringspraktijk van een wettelijke grondslag te voorzien, in lijn met de suggesties van de CRvB en de ABRvS. In paragraaf 3.4. wordt onderbouwd waarom het kabinet niet heeft gekozen voor alternatieve oplossingsrichtingen.

Concreet regelt het wetsvoorstel het volgende om de huidige uitvoeringspraktijk te bestendigen:

1. een grondslag voor de Dienst Toeslagen om in bepaalde internationale situaties de uitbetaling, en (terug- en in)vordering van kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag volgens de

¹⁷ Kamerstukken II, 2024/25, 26 448, nr. 797

¹⁸ En in sommige gevallen ook kinderbijslag. Deze kunnen niet worden ingevorderd omdat de systeemtechnisch eerst alle onderdelen van de gezinstoeslag worden betrokken in de verrekening. Het uitzonderen van de kinderbijslag waarvoor de SVB wel de wettelijke bevoegdheid heeft, is niet mogelijk op korte termijn.

- bepalingen uit de Algemene Kinderbijslagwet uit te voeren. Daarbij is de rechtsbescherming zoals die hoort bij de uitvoering van Algemene Kinderbijslagwet van overeenkomstige toepassing;
2. een grondslag voor de Dienst Toeslagen om een terugvordering van kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag te verrekenen met een nog uit te betalen bedrag aan kinderbijslag en om terugvorderingen van kinderbijslag te verrekenen met een nog uit te betalen (voorschot)bedrag aan kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag;
 3. een grondslag waardoor de Dienst Toeslagen en de SVB respectievelijk het regime van de Awir of de Algemene Kinderbijslagwet ook kunnen blijven toepassen in het geval een terugvordering is ontstaan door wisseling van de categorie zoals in paragraaf 2.3 onderscheiden;
 4. een (tijdelijke) grondslag voor de SVB en de Dienst Toeslagen om over te kunnen gaan tot een eenmalige groepsgewijze kwijtschelding van respectievelijk de kinderbijslag en het kindgebonden budget of kinderopvangtoeslag die onderdeel uitmaken van de gepauzeerde (in)vorderingen gezinsuitkeringen.

Deze bepalingen worden in onderstaande paragrafen toegelicht.

3.1. Grondslag voor uitvoering volgens bepalingen uit de Algemene Kinderbijslagwet

In zowel nationale als internationale situaties stelt de Dienst Toeslagen het recht op kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag vast volgens de Awir. De SVB stelt het recht op kinderbijslag vast. Op dit moment voert de SVB in geval er sprake is van categorie 3 de uitbetaling en eventuele invordering van gezinsbijslagen, inclusief het kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag, uit volgens de bepalingen in de Algemene Kinderbijslagwet. Voor het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag doet de SVB dat als onderdelen van de gezinsbijslag zonder dat zij het bevoegd orgaan is. In categorie 4 gevallen waarin het kind in Marokko woont voert de SVB de uitbetaling en eventuele invordering van het kindgebonden budget als onderdeel van de gezinsbijslag ook uit zonder dat zij het bevoegd orgaan is.

Met dit wetsvoorstel wordt geregeld dat de Dienst Toeslagen in situaties waarop categorie 3 of 4 van toepassing is de betaling en terugvordering van het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag uitvoert volgens de daarop betrekking hebbende bepalingen uit de Algemene Kinderbijslagwet.

In de praktijk zal de Dienst Toeslagen in deze internationale situaties deze taken met een mandaatbesluit laten uitvoeren door de SVB, zie paragraaf 3.5. Dit geldt ook voor de bevoegdheid van de Dienst Toeslagen op grond van de Verordening 883/2004 om de samenloop, prioritering en anticumulatie van het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag met buitenlandse rechten te bepalen. Hiermee wordt het mogelijk dat de SVB de gezinsbijslagen in genoemde internationale situaties blijft uitvoeren zoals dat voor de SVB gebruikelijk is. Voor ouders die hiermee te maken hebben, verandert er daarmee in de praktijk niets. Tegelijkertijd hebben deze ouders te maken met een afwijkende uitvoeringspraktijk in vergelijking met ouders die zich niet in deze situaties bevinden. Hieronder worden de belangrijkste verschillen over uitbetaling, invordering,

kwijtschelding, verrekening en bezwaar en beroep beschreven waarmee deze ouders te maken kunnen krijgen.

Uitbetaling

De Dienst Toeslagen betaalt het (voorschot) kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag maandelijks en vooraf uit. Als deze toeslagen onderdeel zijn van de gezinsbijslag die door de SVB wordt uitbetaald, wordt dit per kwartaal en achteraf uitbetaald. Verder betaalt de Dienst Toeslagen, op grond van de Awir het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag uit op één bankrekeningnummer van de aanvrager. De Algemene Kinderbijslagwet biedt de mogelijkheid om op twee of meer bankrekeningnummers uit te betalen, bijvoorbeeld in geval van co-ouderschap. Wanneer de SVB in geval van in het wetsvoorstel opgenomen internationale situaties de kinderbijslag op meerdere bankrekeningnummers betaalt, doet zij dat ook voor het toeslagendeel van de gezinsbijslag. Op grond van het verdrag met Marokko worden de gezinsbijslagen namelijk aan de verzorger van het kind aldaar uitbetaald en niet aan de rechthebbende in Nederland. De uitbetaling wijkt in deze internationale situaties ook af waar het gaat om het niet-uitbetalen van de gezinsbijslag, het opschorten van de betaling en de termijn van uitbetaling.

Tabel 1: Vergelijking in uitbetaling kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag als onderdeel van gezinstoeslag

Bepalingen Algemene Kinderbijslagwet	Bepalingen in de Awir
Uitbetaling vindt achteraf en per kwartaal plaats (art. 18)	Uitbetaling vindt regulier vooraf per maand en als voorschot plaats (art. 22)
Uitbetaling kan worden opgeschort (art. 19 en 19a)	Uitbetaling van het voorschot kan worden opgeschort (art. 23)
Uitbetaling vindt plaats binnen redelijke termijn – 6 weken (art. 4:86 Awb)	Uitbetaling vindt plaats binnen 4 weken (art. 24)
Geen uitbetaling bij onjuist adres (art. 19a)	Geen uitbetaling bij onjuist adres (art. 24a)
Uitbetaling kan op meerdere rekeningen (art. 18)	Uitbetaling moet op 1 rekeningnummer (art. 25)

Terug- en invordering

De doelmatigheidsgrens in artikel 26a van de Awir schrijft voor dat een terug te betalen bedrag lager dan € 118 (2025) niet wordt teruggevorderd. Deze doelmatigheidsgrens is niet van toepassing in de internationale gevallen waarbij de Algemene kinderbijslagwet van toepassing is. De SVB vordert in die situaties in de praktijk een bedrag lager dan € 25 niet terug. Verder zullen ouders in die situaties geconfronteerd kunnen worden met andere afwijkingen:

- De Awir stelt dat voor zover de nadelige gevolgen voor de belanghebbende van een volledige terugvordering onevenredig zijn in verhouding tot de met die volledige terugvordering te dienen doelen, de Dienst Toeslagen een lager bedrag aan terugvordering kan vaststellen. In

de Algemene Kinderbijslagwet is hierover niets opgenomen maar is een matiging wel mogelijk op grond van het evenredigheidsbeginsel.

- De Awir biedt ouders de mogelijkheid tot een persoonlijke betalingsregeling van 24 maanden waarbij rekening wordt gehouden met de betalingscapaciteit. Dit moeten ouders wel zelf aanvragen anders geldt de standaard betalingsregeling van 24 maanden zonder rekening houden met betalingscapaciteit, met als minimum maandbedrag € 20. De SVB doet ouders met een vordering groter dan € 300 een terugbetalings- of verrekeningsvoorstel. Kan een ouder daar niet aan voldoen dan kan een draagkrachtonderzoek plaatsvinden.

Tabel 2: Vergelijking terugvordering kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag als onderdeel van gezinstoeslag

Bepalingen Algemene Kinderbijslagwet	Bepalingen in de Awir
Een matiging van de terugvordering is wel mogelijk op basis van het evenredigheidsbeginsel. Ook is het mogelijk om geheel of gedeeltelijk van terugvordering af te zien als er sprake is van dringende redenen.	Het is mogelijk om de terugvordering te matigen (art. 26).
Beleidsmatig wordt onder de € 25 niet teruggevorderd.	Er is een doelmatigheidsgrens van € 118 (2025) waaronder een terug te betalen bedrag op basis van een definitief vastgestelde tegemoetkoming niet wordt teruggevorderd. (Art. 26a).
Op basis van de Awb (art. 4:87) geldt een termijn van 6 weken.	Er geldt eveneens een termijn van 6 weken (art. 28)

Kwijtschelding

Ook waar het gaat om kwijtschelding van een terugvordering worden in genoemde internationale situaties ouders geconfronteerd met een afwijkend regime. In de Algemene Kinderbijslagwet is al de mogelijkheid tot kwijtschelding opgenomen. Dit is onder voorwaarden mogelijk na 5 jaar betaling. Als het gaat om een overtreding van de inlichtingenverplichting komt die mogelijkheid tot kwijtschelding pas na 10 jaar aan de orde. De Awir regelt op dit moment dat de Dienst Toeslagen een terugvordering, de rente, de kosten van invordering en de bestuurlijke boete niet geheel of gedeeltelijk kan kwijtschelden.

Tabel 3: Vergelijking kwijtschelding kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag als onderdeel van gezinstoeslag

Bepalingen Algemene Kinderbijslagwet	Bepalingen in de Awir
--------------------------------------	-----------------------

Onder voorwaarden mogelijkheid tot kwijtschelding (art. 24)	Er is (nog) geen mogelijkheid tot kwijtschelding (art. 31bis).
---	--

Verrekenen

De Awir geeft de mogelijkheid om een terugvordering van een toeslag te verrekenen met een uit te betalen bedrag aan toeslagen, ongeacht jaar en toeslagsoort. Als verrekening van een verschuldigd bedrag aan kindgebonden budget of kinderopvangtoeslag mogelijk is met een lopend toeslagvoorschot, wordt er normaliter door de Dienst Toeslagen verrekend, rekening houdend met de beslagvrije voet. Daarnaast kan verrekend worden met uitbetalingen bij de definitieve toekenningen en met uit te betalen bedragen voor de inkomstenbelasting. In de genoemde internationale situaties geldt onder het AKW-regime dat verrekening in principe in vier kwartalen geschiedt. Als de ouder het daarmee oneens is, wordt een ander voorstel van de ouder geaccepteerd, mits het een terugbetaling binnen 36 maanden (= 12 kwartalen) betekent (waarbij minimaal de halve aflossingscapaciteit wordt benut).

Rechtsbescherming

Waar het om bezwaar gaat, is in de benoemde internationale situaties een beperkt afwijkend regime aan de orde waar het over de gezinsbijslag gaat. Daarbij geldt dat de bevoegdheid tot vaststelling van het recht en de hoogte van het recht op kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag in alle situaties bij de Dienst Toeslagen blijft. De Dienst Toeslagen handelt een bezwaar tegen het recht op kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag dan ook altijd zelf af. De gezinsbijslag, waarvan het kindgebonden budget en/of de kinderopvangtoeslag onderdeel kan zijn, wordt daarentegen, in mandaat voor zover het ziet op kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag, door de SVB vastgesteld en uitbetaald. Voor de beschikkingen over de berekening van de internationale gezinsbijslagen kan de ouder daarom in bezwaar bij de SVB. Op de beschikking die ouders ontvangen, zijn de bezwaarclausules opgenomen. Voor ouders is het daarmee echter niet altijd makkelijk om te bepalen bij welke uitvoeringsorganisaties zij waartegen bezwaar kunnen indienen. De SVB en de Dienst Toeslagen sturen in de praktijk het bezwaar door naar de juiste uitvoeringsorganisatie, ook als de burger niet bij het juiste loket is.

De rechtsingang voor hoger beroep is afhankelijk van de wettelijke grondslag van een besluit. Dit is voor het kindgebonden budget en de kinderopvang toeslag de Awir. Dit betekent dat hoger beroep ingesteld wordt bij de ABRvS, tenzij anders is geregeld. Met onderhavig wetsvoorstel blijft de ABRvS ook in de internationale situaties voor het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag de hoogste rechter. Dit betekent dat de ABRvS zich in voorkomende gevallen ook zal moeten uitlaten over de uitvoering van de Algemene kinderbijslagwet. De SVB en de Dienst Toeslagen zullen nadere afspraken maken om invulling te geven aan deze nieuwe werkwijze bij hoger beroepsprocedures.

3.2. Grondslag voor verrekening tussen kindgebonden budget, kinderopvangtoeslag en kinderbijslag

Het wetsvoorstel biedt in genoemde internationale situaties de Dienst Toeslagen de bevoegdheid om terugvorderingen van het kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag te verrekenen met de kinderbijslag. Ook biedt het wetsvoorstel de SVB de bevoegdheid om terugvorderingen kinderbijslag te verrekenen met een nog uit te betalen bedrag aan kindgebonden budget of kinderopvangtoeslag die de SVB in internationale situaties uitvoert. Daarnaast wordt het mogelijk om onverschuldigd betaalde kinderbijslag te verrekenen met kinderbijslag binnen een gezinsbijslagbeschikking. Deze mogelijkheden van verrekening zijn wenselijk zodat deze internationale situaties de ouder een totaalbedrag aan gezinsbijslag ontvangt. Daarom wordt de huidige uitvoeringspraktijk gecodificeerd.

De benodigde verrekening is bijvoorbeeld aan de orde als de hoogte van het recht op kindgebonden budget met terugwerkende kracht naar beneden wordt aangepast en er dus te veel betaald blijkt te zijn. In situaties waarin Nederland niet als prioritaire staat is aangewezen en de gezinsuitkering dient aan te vullen, berekent de SVB per kwartaal het bedrag aan gezinsuitkering dat zij moet aanvullen en vervolgens uitbetalen. Dit betreft een totaalbedrag aan gezinsuitkering en kan bestaan uit zowel een bedrag aan kinderbijslag als een bedrag aan kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag. In de huidige uitvoeringspraktijk wordt het aan te vullen totaalbedrag in deze situatie verminderd met het terug te betalen bedrag aan kindgebonden budget. Dit betekent dat mogelijk een uit te betalen bedrag aan kinderbijslag (deels) niet wordt uitbetaald.

3.3. Grondslag bij wisseling van categorie

De situatie kan zich voordoen dat achteraf blijkt dat dat sprake is van een categorie 3-situatie. Dit is bijvoorbeeld aan de orde als de SVB op grond van de EU-verordening een aanvulling op de gezinsuitkeringen uit het andere land uitbetaalde, maar met vertraging informatie heeft verkregen van een buitenlands zusterorgaan op basis waarvan vervolgens wordt vastgesteld dat Nederland eigenlijk de prioritaire lidstaat behoorde te zijn. Dit betekent dat achteraf blijkt dat ten onrechte het regime van de AKW is toegepast, omdat het regime van de Awir toegepast had moeten worden. Dit dient dan met terugwerkende kracht gecorrigeerd te worden. Met dit wetsvoorstel wordt geregeld dat deze correctie kan leiden tot een terug te vorderen bedrag. In de praktijk betekent de correctie dat de SVB eerder betaalde bedragen terugvordert en de Dienst Toeslagen alsnog zelf de toeslag uitbetaalt. Met dit wetsvoorstel wordt ook geregeld dat de SVB bij het herzien het AKW-regime mag blijven toepassen. De Dienst Toeslagen zal bij het alsnog uitbetalen wel het Awir-regime toepassen.

Het wetsvoorstel regelt ook dat dit van toepassing is in de omgekeerde situatie. Daarbij gaat het om de omstandigheid waarin de Dienst Toeslagen tegemoetkomingen heeft uitbetaald alsof het een nationale situatie betrof (waaronder de situatie dat Nederland was aangewezen als prioritaire staat), maar op enig moment blijkt dat een van de internationale situaties vastgelegd in het wetsvoorstel van toepassing was. In dat geval zal de Dienst Toeslagen de bedragen die zijn uitbetaald vanaf het moment dat een van de genoemde situaties van toepassing werd terugvorderen, zodat de SVB vervolgens de bevoegdheden met betrekking tot gezinsuitkeringen kan uitoefenen. De SVB zal een eventuele aanvulling van gezinsuitkeringen bepalen en de bedragen al dan niet alsnog uitbetalen. Met het wetsvoorstel krijgt de Dienst Toeslagen de

bevoegdheid om een eventueel uitbetaald te bedrag terug te vorderen. Dit doet de Dienst Toeslagen dan op basis van de Awir.

3.4. Grondslag tot een groepsgewijze kwijtschelding van invorderingen

Het wetsvoorstel regelt een grondslag voor de SVB om groepsgewijs over te kunnen gaan tot kwijtschelding van terugvorderingen van onverschuldigd betaalde kinderbijslag. Op dit moment heeft de SVB enkel de bevoegdheid om op individueel niveau en onder voorwaarden tot kwijtschelding over te kunnen gaan. Met de voorgestelde delegatiegrondslag wordt het voor de SVB mogelijk om onverschuldigd betaalde kinderbijslag als onderdeel van de gepauzeerde invorderingen zoals beschreven in paragraaf X kwijt te schelden.

Verder regelt dit wetsvoorstel een grondslag voor de Dienst Toeslagen om in afwijking van het huidige verbod op kwijtschelding over te kunnen gaan tot ambtshalve kwijtschelding van terugvorderingen van onverschuldigd betaalde kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag. Door middel van de voorgestelde delegatiebepaling wordt vervolgens opgenomen voor welke periode de kwijtschelding wordt geboden.

Het kabinet stelt dit voor, omdat het juridisch en uitvoeringstechnisch niet mogelijk is om na lange tijd van pauzering, al dan niet vooruitlopend op inwerkingtreding van dit wetsvoorstel, alsnog in te vorderen. Om de gepauzeerde vorderingen over het verleden alsnog in te kunnen vorderen, dient terugwerkende kracht te worden verleend aan onderhavig wetsvoorstel. De mogelijkheid tot het verlenen van terugwerkende kracht aan belastende bepalingen wordt beperkt door zowel internationale als nationale wettelijke bepalingen, doordat terugwerkende kracht de rechtszekerheid van burgers aantast.¹⁹ Dit is verder bekrachtigd in vast kabinetsbeleid en in de rechtspraak.²⁰ Het na enkele jaren alsnog invorderen van de gepauzeerde vorderingen wordt door het kabinet in onderhavige situatie als belastend gezien. Het gaat voor een deel om kwetsbare ouders met een laag inkomen, waardoor invorderingen een grote impact kunnen hebben op hun bestedingscapaciteit. Dit kan leiden tot financiële problemen. Daarnaast zullen ouders zich niet altijd meer bewust zijn van de openstaande vordering. Ook is het terugvorderen voor de voor de SVB niet mogelijk met het ontbreken van bevoegdheden die met dit wetsvoorstel worden geregeld. Dit betekent dat wordt voorgesteld om vorderingen die voortkomen uit te veel ontvangen kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag die zien op internationale situaties en zijn ontstaan gedurende de periode 30 maart 2023 tot de datum van inwerkingtreding van dit wetsvoorstel kwijt te schelden.

3.5. Mandatering bevoegdheden van de Dienst Toeslagen aan de SVB

Met dit wetsvoorstel krijgt de Dienst Toeslagen de bevoegdheid in een aantal specifieke situaties om het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag volgens bepalingen uit de Algemene Kinderbijslagwet uit te voeren. In de praktijk zal de Dienst Toeslagen deze taken niet zelf uitvoeren maar deze met een mandaatbesluit toebedelen aan de SVB. Dit geldt ook voor de met dit

¹⁹ Zie (toelichting bij) aanwijzingen 5.61 en 5.62 Aanwijzingen voor de regelgeving.

²⁰ Zie bijvoorbeeld Kamerstukken I 2020/21, 35 570 XV, H, Kamerstukken II 2023/24, 36506, nr. 5 en de conclusie (nov 2023) van AG De Bock over 'buitenwettelijk begunstigend beleid'.

wetsvoorstel gecreëerde grondslag om het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag te kunnen verrekenen met de kinderbijslag als sprake is van een terugvordering.

Er is gekozen voor toebedeling bij mandaat in plaats van attributie. Hiermee wordt flexibiliteit behouden voor de Dienst Toeslagen om indien onverhoopt nodig toch zelf de regelingen uit te gaan voeren zonder voorafgaande wetswijziging. Daarnaast is het, gelet op het overkoepelende karakter van de Awir waarin één uitvoeringsorganisatie wordt genoemd, onwenselijk om bepaalde delen van de uitvoering van het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag in andere wetten te plaatsen dan de Awir. Evenmin is het wenselijk om specifieke wettelijke bepalingen voor de SVB op te nemen in de Awir.

Het mandaatbesluit waarin de Dienst Toeslagen de SVB mandateert voor de bevoegdheden geïntroduceerd met het wetsvoorstel treedt tegelijkertijd met de wet in werking. Daarnaast worden in het mandaatbesluit de taken die de Dienst Toeslagen heeft als bevoegd orgaan op grond van de EU-verordening 883/2004 aan de SVB gemandateerd. Daarmee wordt de huidige uitvoeringspraktijk, volgens de suggestie van de CRvB en ABRvS bestendigd. De mandatering sluit aan bij wijze waarop de Dienst Toeslagen nu ook delen van de uitvoering heeft gemandateerd aan de Directie Toeslagen en de Directie CAP van de Belastingdienst die verantwoordelijk is voor onder meer de invordering. De mandatering ziet niet op de bevoegdheid om het recht op kindgebonden budget of kinderopvangtoeslag vast te stellen of te herzien of de bepaling van de hoogte van het voorschot. Deze bevoegdheid blijft exclusief bij de Dienst Toeslagen.

Met de mandatering wijzigt de huidige uitvoering van de SVB in internationale gevallen niet substantieel. De SVB en de Dienst Toeslagen blijven elkaar informatie leveren ten behoeve van de uitoefening van de (gemandateerde) bevoegdheid. Dit gaat bijvoorbeeld in individuele zaken en over de voorbereiding van rechtszaken. Wel betekent mandatering dat – anders dan in de huidige praktijk gebeurt – de SVB een beschikking namens DG Toeslagen ondertekent. Mandatering brengt evenmin verandering in de politieke verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Wet op het kindgebonden budget, de Wet Kinderopvang en de Awir. De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna: SZW) en de staatssecretaris van Financiën hebben een gedeelde verantwoordelijkheid: de minister van SZW is verantwoordelijk voor het beleid en de wetgeving over het kindgebonden budget het de kinderopvangtoeslag en de staatssecretaris van Financiën voor de Awir en de uitvoering van de Wet op het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag.

3.6. Onderzochte alternatieven

Het kabinet heeft meerdere mogelijkheden onderzocht om aan de gerechtelijke uitspraken tegemoet te komen. Deze mogelijkheden zijn door de Dienst Toeslagen en de SVB getoetst op uitvoerbaarheid. Op basis van de uitkomsten van deze toetsing is gekozen voor codificatie van de huidige bestaande uitvoeringspraktijk. De twee onderzochte en op dit moment niet uitvoerbare mogelijkheden worden hieronder toegelicht.

3.6.1. Splitsen van de uitvoering

Een manier om de uitvoering en het wettelijke kader met elkaar in overeenstemming te brengen, is de uitvoeringspraktijk aan het bestaande wettelijk kader aan te passen. Dit zou eveneens een

wetswijziging vergen, maar zou vooral een volledige splitsing van de uitvoering door de SVB en de Dienst Toeslagen betekenen. Ouders worden in die situatie geconfronteerd met betalingen, aanpassingen en invorderingen door zowel de Dienst Toeslagen als de SVB. Dit zou tot een aanzienlijke toename van de complexiteit voor ouders en uitvoeringsorganisaties leiden. Het zou voor ouders moeilijk zijn het verschil en de samenhang tussen de regelingen en de internationale varianten daarop te doorzien. Betalingen, terugvorderingen en nabetalingen zijn in die situatie voor ouders moeilijk te begrijpen. Bij de SVB en de Dienst Toeslagen (en voor nog niet ontvlochten onderdelen de Belastingdienst) zouden veel processen en systemen moeten worden aangepast. Hierbij gaat om aanpassingen die een groot beslag zouden leggen op de schaarse capaciteit. Bovendien vergt dit bij beide organisaties de beschikbaarheid van gedetailleerde kennis over buitenlandse regeling, internationale verdragen en EU-regelgeving. Ook vraagt dit nieuwe gegevensuitwisselingsstromen tussen de SVB en de Dienst Toeslagen inclusief een juridische basis om dit te mogen uitvoeren. Dit brengt aanzienlijke kosten met zich mee en is niet op korte termijn te realiseren.

3.6.2. Mandateren taken kindgebonden budget/kinderopvangtoeslag waarbij de SVB uitvoert onder Awir-regime

Een tweede onderzochte oplossing is het mandateren van de SVB om bevoegdheden over het kindgebonden budget en/of de kinderopvangtoeslag uit te oefenen onder Awir-regime. Via mandaat zou de SVB de gezinsbijslag- en invorderingsbesluiten kunnen nemen. Voor de Dienst Toeslagen is dit uitvoerbaar en zijn er geen systeem- en procesaanpassingen nodig. Van de SVB zou dit een nieuwe uitvoeringspraktijk vragen voor een relatief kleine doelgroep. Dit zou eveneens aanzienlijke systeemaanpassingen vragen waarvoor met een implementatietermijn van ongeveer 2 jaar rekening moet worden gehouden. Dit zou een grote impact hebben op de diverse organisatieonderdelen. Het toevoegen van deze extra complexiteit aan het reguliere proces is hoogst onwenselijk en leidt tot aanzienlijke kosten. Voor ouders betekent dit bovendien dat het geheel moeilijk te doorgronden wordt, omdat op één gezinsbijslagbeschikking twee verschillende regimes van toepassing kunnen zijn.

4. Verhouding tot hoger recht

4.1. Gelijkheidsbeginsel

Op grond van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: EVRM) en artikel 1 Grondwet moet iedereen in gelijke gevallen gelijk worden behandeld. Het gelijkheidsbeginsel vereist dat personen in gelijke gevallen gelijk worden behandeld en verbiedt het ongerechtvaardigd maken van onderscheid. Een verschil in behandeling van gelijke gevallen is alleen geoorloofd wanneer daarvoor een redelijke en objectieve rechtvaardiging is, die legitiem, doelmatig en proportioneel moet zijn.

4.1.1. Gelijke behandeling als een van de Europese uitgangspunten

Gelijke behandeling is een belangrijke waarde van de EU en neergelegd in artikel 2 van het EU-Verdrag. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat iedere burger van de EU het recht heeft vrij op

het grondgebied van de lidstaten te reizen en te verblijven, onder voorbehoud van de beperkingen en voorwaarden die bij de Verdragen en de bepalingen ter uitvoering daarvan zijn vastgesteld.²¹

Voor werknemers, in het bijzonder zij die grensoverschrijdend werken, is dit het uitgangspunt zoals vastgelegd in Verordening (EG) 883/2004. Met de Verordening (EG) nr. 883/2004 zijn nadere regels gesteld om het vrij verkeer te bevorderen en gelijke behandeling te waarborgen. De verordening is gebaseerd op het beginsel van gelijke behandeling, wat inhoudt dat werknemers en zelfstandigen uit andere lidstaten dezelfde rechten en plichten hebben als de onderdanen van het gastland. De werknemers of zelfstandigen die in verschillende lidstaten werkzaamheden uitvoeren hebben onder dezelfde voorwaarden als eigen onderdanen van een lidstaat de rechten en verplichtingen uit het aangewezen socialezekerheidsstelsel. Deze Verordening ziet specifiek op de coördinatie van de sociale zekerheid. De Verordening bepaalt daarbij niet hoe lidstaten hun nationale socialezekerheidsstelsel moeten inrichten, maar geeft waarborgen waaraan voldaan moet worden bij internationale gevallen. Doel van dit wetsvoorstel is uitvoering te blijven geven aan deze Verordening, waarbij gekozen is voor een werkwijze die uitvoerbaar is en die de ouder ook zo goed mogelijk bedient en daarmee bijdraagt aan het voorkomen van een ongelijke behandeling van werknemers.

4.1.2. Gelijke gevallen

Zoals in paragraaf X beschreven, wordt met voorliggend wetsvoorstel de huidige uitvoeringspraktijk in een aantal in het wetsvoorstel omschreven internationale situaties van een wettelijke grondslag voorzien. Daarmee hebben ouders afhankelijk van hun situatie te maken met een verschillend uitvoeringsproces.

Er is naar opvatting van het kabinet sprake van gerechtvaardigde verschillen tussen behandeling van gelijke gevallen. Alle ouders hebben gemeen dat zij, als zij voldoen aan de Nederlandse regels, recht hebben op kinderbijslag, kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag op grond van Nederlandse wetgeving. Als een ouder recht heeft op deze tegemoetkomingen, wordt op grond van de nationale wet- en regelgeving het recht afzonderlijk berekend en vastgesteld. In alle situaties is sprake van een huishouden met kinderen en hebben deze huishoudens, voor wat betreft het kindgebonden budget een inkomen onder de inkomensgrens zoals die geldt voor het kindgebonden budget. Hoewel de situaties feitelijk verschillen op het punt van het wel of niet aan de orde zijn van een specifieke internationale situatie, heeft dit geen invloed op het (materiele) recht op kinderbijslag, kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag. In wezen zijn de verschillende situaties daarmee rechtens en feitelijk met elkaar vergelijkbaar. Ook wordt naar het oordeel van het kabinet geen (indirect) onderscheid gemaakt op grond van nationaliteit. Op grond van de nationaliteit van ouders kan niet worden geconcludeerd dat ouders met een specifieke nationaliteit of ouders met een andere dan de Nederlandse nationaliteit relatief gezien vaker te maken hebben met de met dit wetsvoorstel te bestendigen uitvoeringspraktijk.

²¹ Artikel 21, eerste lid, Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

De overheid is in beginsel gehouden gelijke gevallen gelijk te behandelen. Enkel wanneer sprake is van een objectieve rechtvaardiging, is onderscheid onder voorwaarden mogelijk. Het kabinet is van mening dat hiervan sprake is. Het onderscheid in uitvoeringsprocessen, afhankelijk van de situatie waarin ouders zich bevinden, is legitiem, doelmatig en proportioneel.

4.1.3. Legitimiteit

De CRvB en de ABRvS hebben in hun uitspraken aangegeven dat voor de huidige uitvoeringspraktijk geen wettelijke grondslag is. Het wettelijk vastleggen van de bestaande praktijk zoals hier wordt voorgesteld, heeft tot doel om een onrechtmatige uitvoeringspraktijk op te heffen en de uitvoering rechtmatig te laten gebeuren.

Het opheffen van de onrechtmatige uitvoeringspraktijk is echter niet het doel van het onderscheid in de uitvoeringsprocessen zelf. Dit onderscheid is om een uitvoerbare en eenvoudige(r) uitvoeringspraktijk te behouden die voor ouders duidelijk en begrijpelijk is. Van ouders die zich bevinden in een van de in het wetvoorstel vastgelegde internationale situaties wordt veel gevraagd. Zij hebben naast de Nederlandse regelingen te maken met regelingen van een andere lidstaat, internationale organisatie of met afspraken uit een verdrag. Wanneer zich veranderingen voordoen in hun leven of dat van hun kinderen, kan dat leiden tot aanvullende betalingen en/of terugvorderingen. Het is voor een doeltreffende en doelmatige uitvoering noodzakelijk dat ouders niet alleen begrijpen wat regelingen inhouden, maar dat zij ook moeten kunnen handelen als dat van hen wordt gevraagd. Het uitvoeringsproces dient dit te ondersteunen. Met codificatie wordt voorkomen dat ouders geconfronteerd worden met een uitvoeringspraktijk waarin niet in hun rechten kan worden voorzien.

Ook van de SVB en de Dienst Toeslagen wordt veel gevraagd in situaties waarin sprake is van een internationale component en in het bijzonder in de internationale situaties waarop dit wetsvoorstel betrekking heeft. Het zijn ingewikkelde en soms handmatige processen die leiden tot een uitkomst die veel toelichting nodig heeft richting ouders. Met codificatie wordt voorkomen dat de SVB en de Dienst Toeslagen hun uitvoeringsprocessen dusdanig moeten aanpassen, wat tot een praktisch onuitvoerbare praktijk leidt. Het kabinet vindt het belangrijk om de uitvoering en werkwijze voor ouders en uitvoeringsorganisaties zo eenvoudig mogelijk te houden en is van mening dat dit streven voldoet aan een werkelijke behoefte en daarmee legitiem is.

4.1.4. Passendheid en noodzakelijkheid

Het kabinet is van mening dat het hanteren van verschillende uitvoeringsprocessen, afhankelijk van de situatie waarin ouders zich bevinden, noodzakelijk is om de uitvoering van de Algemene Kinderbijslagwet, de Wet op het kindgebonden budget en de Wet Kinderopvang uitvoerbaar te houden. Het niet-hanteren van verschillende uitvoeringsprocessen zou betekenen dat moet worden overgegaan tot een volledig gesplitste uitvoering. Dit zou leiden tot een enorme complexiteitstoename voor uitvoeringsorganisaties en voor ouders. Zonder een op de internationale situaties toegespitst uitvoeringsproces, zou sprake zijn van een situatie waarin ouders niet alleen te maken hebben met meerdere uitvoerders, maar ook met gescheiden vaststellingen van gezinsbijslagen, gescheiden betalingen, en afzonderlijke terugvorderingen en

bijbetalingen van kinderbijslag, kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag. Met de codificatie van het huidige uitvoeringsproces wordt dit voorkomen. Codificatie van het huidige uitvoeringsproces voor internationale situaties is daarmee een passende maatregel. De alternatieven die het kabinet heeft overwogen zijn niet uitvoerbaar en werkbaar gebleken en maken het voor ouders ook minder begrijpelijk (paragraaf 3.6.2.) Daarmee is er voor de middellange termijn geen andere reële optie voorhanden die recht doet aan de complexe situatie waarin ouders en uitvoeringsorganisaties zich bevinden en die tegemoet komt aan de gerechtelijke uitspraken.

4.1.5. Proportionaliteit

Het kabinet is van mening dat de codificatie van het afwijkende uitvoeringsproces niet tot een onevenredig nadeel leidt voor ouders die zich bevinden in een van de in het wetsvoorstel vastgelegde internationale situaties. In een aantal situaties zullen ouders voordeel (kunnen) hebben. Weliswaar kunnen ouders ook te maken krijgen met aspecten die zij als nadelig kunnen ervaren, de toepassing hiervan is niet van invloed op het recht of de hoogte van dat recht. Alle ouders, in welke situatie zij zich ook bevinden, ontvangen de toelage waar zij wettelijk gezien recht op hebben. Daarbij heeft het alternatief, een volledig gesplitste uitvoering, voor alle ouders grote nadelige gevolgen. In de tabel zoals opgenomen in bijlage 1 is weergegeven op welke onderdelen van het uitvoeringsproces ouders te maken (kunnen) hebben met een afwijkend, eventueel als nadelig of voordelig ervaren, regime. De afwijkingen hebben betrekking op procesmatige onderdelen als de uitbetaling, terugvordering, kwijtschelding en verrekening van bedragen en op bezwaar en beroep. Uit de vergelijking blijkt dat de afwijkende bepalingen in uitkomst voor ouders vaak beperkt zijn. Ook kan de SVB in de praktijk ouders op diverse wijze tegemoetkomen. **PM Toelichten o.b.v. U-toets** Waar alle ouders wel mee te maken hebben, is de afwijkende betaalrequentie. Waar het kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag normaaliter vooraf en per maand worden uitbetaald, vindt dat in voor deze ouders per kwartaal plaats. Om dit specifieke nadeel voor alle ouders te beperken, biedt de SVB ouders aan om eenmalig een kwartaalbedrag eerder uit te betalen. Een ouder kan daarvoor contact opnemen met de SVB.

Het kabinet blijft met het oog op nadelige gevolgen voor ouders de uitvoeringspraktijk volgen. Doordat een deel van het uitvoeringsproces uitgevoerd wordt door de SVB volgens de kinderbijslagwetgeving, zal over mogelijke wijzigingen met betrekking tot het uitbetalen en terugvorderen altijd afgestemd moeten worden met de Dienst Toeslagen, om te voorkomen dat dit tot ongeoorloofde ongelijkheid leidt ten opzichte van andere gerechtigden tot kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag. Dit geldt ook voor wijzigingen aan de kant van de Awir die betrekking hebben op uitbetalen of terugvorderen.

5. Verhouding tot nationale wetgeving

5.1.1. Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen

Met dit wetsvoorstel wordt de enerzijds de huidige praktijk bestendigd. Anderzijds voert de SVB voor in toekomstige situaties de taken via mandatering uit voor de Dienst Toeslagen. In de wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (hierna: Wet SUWI) zijn de taken van de SVB

opgenomen. Beoogd is dat de SVB deze taken zal uitvoeren in mandaat voor de Dienst Toeslagen. Bezien vanuit de Wet SUWI kan dat op grond van artikel 4, eerste lid, Wet SUWI jo. artikel 8 Kaderwet zelfstandige bestuursorganen. Zodoende blijft de SVB handelen binnen de kaders van de Wet SUWI voor toezicht, financiering en verantwoording, omdat deze voor de SVB bekend zijn en nu al in de praktijk worden gehanteerd.

Het bestendigen van de huidige uitvoeringspraktijk betekent eveneens dat de huidige processen van het uitwisselen van gegevens en verwerking daarvan worden bestendigd. Er is geen sprake van nieuwe gegevensstromen en gegevensverwerkingen. Dit geldt voor zover nodig ook voor de grondslagen voor gegevensverwerking in de Wet SUWI. Daartoe wordt gebruik gemaakt van de bestaande bevoegdheid in artikel 34a Wet SUWI om bij ministeriële regeling aan de SVB op te dragen de betreffende taken in mandaat voor de Dienst Toeslagen uit te voeren. Dit zal zoveel mogelijk worden vastgelegd in de bestaande Regeling mandaat, volmacht en machtiging internationale taken Sociale verzekeringsbank (Stcrt. 2018, 56044), onder verwijzing naar een mandaatbesluit van de Dienst Toeslagen.

De taken die op grond van deze ministeriële regeling en het mandaatbesluit aan de SVB zullen worden gemandateerd, gelden dan als “taken die bij of krachtens enige andere wet” aan de SVB zijn opgedragen (zie: artikel 34, eerste lid, onderdeel d, Wet SUWI). De wijzigingen in het onderhavige wetsvoorstel dienen ter codificatie van de bestaande uitvoeringspraktijk voor de uitoefening van deze te mandateren taken.

PM Verzekerdenadministratie

6. Gevolgen (m.u.v. financiële gevolgen)

De codificatie die met dit wetsvoorstel plaatsvindt, heeft geen grote gevolgen voor de uitvoeringspraktijk van de SVB en de Dienst Toeslagen. Evenmin leidt dit tot gevolgen voor ouders. De regering beoogt met dit wetsvoorstel juist de huidige uitvoeringspraktijk te bestendigen en een toename van de complexiteit te voorkomen. Door te kiezen voor codificatie blijven ouders in de betreffende internationale situaties te maken houden met de huidige uitvoeringspraktijk. Ook wordt voorkomen dat ouders geconfronteerd worden met meer betalingen en vorderingen en twee wettelijke kaders.

7. Consultatie

PM

7.1. Uitvoeringstoetsen

De SVB en de Dienst Toeslagen hebben uitvoeringstoetsen verricht naar de oplossingsrichtingen zoals benoemd in paragraaf 3.7. Op basis van die toetsing heeft de regering gekozen om de huidige uitvoeringspraktijk te bestendigen.

7.1.1. SVB

PM

7.1.2. De Dienst Toeslagen

PM

7.2. Constitutionele Toets

Het voorstel van wet is voorgelegd aan de directie Constitutionele Zaken van het Ministerie van BZK.

PM

7.3. Internetconsultatie

Het wetsvoorstel heeft tussen X 2025 en X 2025 opengestaan voor internetconsultatie. De internetconsultatie heeft X reacties opgeleverd van burgers. Uit de reacties blijkt PM

7.4. Adviescollege Toetsing Regeldruk

Er worden geen extra administratieve lasten voorzien als gevolg van de codificatie. Er worden geen nieuwe rechten en plichten aan ouders opgelegd; zodoende zal het voorstel niet leiden tot regeldrukeffecten. PM ATR

7.5. Raad voor de Rechtspraak

De Raad voor de Rechtspraak heeft aangegeven op basis van een Quick Scan dat er sprake lijkt te zijn van een herschikking van bevoegdheden in internationale zaken. De Raad leidt hieruit af dat dit wetsvoorstel naar verwachting niet leidt tot een werklustverzwaring voor de Rechtspraak.

8. Misbruik en oneigenlijk gebruik en handhaving

Aandacht voor de aanpak van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) is geen eenmalige activiteit, maar een doorlopend onderdeel van goed beleid vanaf het ontwerp tot de uitvoering, controle en handhaving. Doorlopend worden beheersmaatregelen getroffen om de M&O-risico's zoveel mogelijk te mitigeren. De M&O-risico's die overblijven ondanks de getroffen beheersmaatregelen, zijn de restrisico's. Deze restrisico's worden dan geaccepteerd.

Met het wetsvoorstel blijft de huidige uitvoeringspraktijk zoals deze was. De codificatie levert daarmee geen extra risico's inzake misbruik of oneigenlijk gebruik op.

Het wetsvoorstel regelt een grondslag voor de SVB om groepsgewijs over te kunnen gaan tot kwijtschelding van terugvorderingen van onverschuldigd betaalde kinderbijslag. Daarnaast regelt dit wetsvoorstel een grondslag voor de Dienst Toeslagen om in afwijking van het huidige verbod op kwijtschelding over te kunnen gaan tot ambtshalve kwijtschelding van terugvorderingen van onverschuldigd betaalde kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag. Het kabinet beoogt hiermee het mogelijk te maken om vorderingen die voortkomen uit te veel ontvangen kindgebonden budget en/of kinderopvangtoeslag die zien op internationale situaties tot de datum

van inwerkingtreding van dit wetvoorstel kwijt te schelden. Daarmee ontstaat mogelijk een risico op strategisch gedrag/misbruik door ouders door aan te sturen op het ontstaan van vorderingen. Het kabinet schat dit risico niet hoog gezien de geringe groep personen die het betreft en de mate van denk- en doenvermogen dat nodig is om een terugvordering van een gezinsuitkering te realiseren in de betreffende internationale situaties.

9. Financiële gevolgen

Het codificeren van de bestaande uitvoeringspraktijk laat deze praktijk ongewijzigd en levert daarom geen extra kosten op.

PM (eenmalige) U-kosten, U-toets

Het wetsvoorstel regelt een grondslag voor de SVB om groepsgewijs over te kunnen gaan tot kwijtschelding van terugvorderingen van onverschuldigd betaalde kinderbijslag. Dit met het oog op het kwijtschelden van de gepauzeerde invorderingen zoals beschreven in paragraaf 2.4. Hiermee zijn kosten gemoeid die mede afhankelijk zijn van de aangewezen periode van de kwijt te schelden onverschuldigde betalingen. Deze periode wordt bij ministeriële regeling aangewezen. De beoogde inwerkingtreding van dit wetsvoorstel is 1 januari 2027. De incidentele kosten die gemoeid zijn met het kwijtschelden van de vorderingen ontstaan in de periode 30 maart 2023 tot de beoogde inwerkingtreding zijn geraamd op circa 7,9 mln. euro. Hiervan heeft ongeveer 1,7 mln. euro betrekking op de kinderbijslag, circa 4,8 mln. euro op het kindgebonden budget en ongeveer 1,3 euro mln. op de kinderopvangtoeslag.

10. Evaluatie

Het beleid gericht op de tegemoetkoming van ouders wordt periodiek geëvalueerd. De laatste evaluatie vond plaats in 2025. De huidige uitvoeringspraktijk die met dit voorstel van wet niet substantieel wijzigt, is daarvan onderdeel geweest. Zowel de volgende evaluatie van de Awir als de periodieke rapportage van het beleid vindt plaats in 2031. Vanzelfsprekend wordt de werking van de codificatie gemonitord. Eventuele tekortkomingen zullen waar mogelijk worden hersteld.

11. Overgangsrecht en inwerkingtreding

De beoogde inwerkingtreding van het wetvoorstel is XX. Daarmee wordt voldaan aan het kabinetsbeleid voor vaste verandermomenten voor regelgeving, zoals vastgelegd in aanwijzing 4.17 van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

OF

Het kabinet hecht aan het zo spoedig mogelijk codificeren van de huidige uitvoeringspraktijk. Het kabinet heeft er daarom voor gekozen de wet, na parlementaire goedkeuring, in werking te laten gaan op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Aan het kabinetsbeleid voor de minimuminvoeringstermijn van regelgeving wordt daarmee mogelijk niet voldaan. Het kabinet vindt dit te verantwoorden aangezien de wetgeving de uitvoeringspraktijk niet verandert. Ouders ondervinden er daarmee gaan nadeel van. Voor ouders biedt dit wetsvoorstel juist rechtszekerheid.

Bijlage 1 [bij I. Algemeen Deel]

In onderstaande tabel worden de artikelen uit de paragrafen van de Awir opgesomd die buiten toepassing worden gesteld door het van toepassing verklaren van de Akw via het voorgestelde artikel 46, tweede lid, Awir. Bij elk Awir-artikel wordt aangegeven of en hoe (een vergelijkbaar artikel van) de AKW wordt toegepast in de uitvoeringspraktijk van de SVB. De tabel geeft daardoor een globaal inzicht in de uitwerking voor de burger door het van toepassing verklaren van de Akw-systematiek boven de Awir-systematiek in situaties genoemd in het voorgestelde artikel 2, tweede lid, onderdeel g, Awir.

Artikel Awir	AKW van toepassing in de praktijk?	Toelichting	Voordelig (+) of nadelig (-) of neutraal (0) voor burger
<i>Paragraaf 3: Uitbetaling en terugvordering</i>			
Art. 22. Uitbetaling voorschot	Ja, art. 18, eerste lid, onderdeel a AKW	De Dienst Toeslagen betaalt normaliter vooraf per maand uit. Conform AKW volgt de uitbetaling achteraf per kwartaal.	Nadelig (- -) Kan voor iedere ontvanger nadelig uitpakken.
Art. 23. Opschorten uitbetaling voorschot	Ja, artt. 19 en 19a AKW	Systematiek van AKW werkt niet met voorschotten. Opschorten of schorsen van uitbetalingen volgens AKW conform genoemde AKW artikelen.	Neutraal (0) hangt af van specifieke situatie.
Art. 24. Uitbetaling tegemoetkoming	Ja, AKW past conform Awb de 'redelijke termijn' toe uit art. 4:87 Awb	Awb-systematiek wordt gehanteerd. Redelijke termijn hanteren voor alle beschikkingen. In praktijk is dit binnen zes weken.	Nadelig (-) maar het is maar een verschil van twee weken.
Art. 24a. Geen uitbetaling bij onjuist adres	Ja, art. 19a AKW	Bij een onjuist adres in het BRP wordt de betaling opgeschort. Als er geen gevolg bij afwijkend BRP-adres is, of er geen verwijt gemaakt kan worden voor afwijking, of als afwijking niet meer bestaat, wordt de opschorting opgeheven.	Neutraal (0) in beide systemen wordt er niet uitbetaald bij onjuist adres.
Art. 25. Wijze van uitbetalen	Ja, art. 18, zevende, achtste en negende lid, AKW en de daarop berustende bepalingen	De Dienst Toeslagen kan slechts een tegemoetkoming uitbetalen op het bankrekeningnummer van de aanvrager. Op basis van de AKW is het ook mogelijk om op meerdere	Voordelig (+) er is meer ruimte voor maatwerk volgens AKW.

		bankrekeningnummers uit te betalen, zoals in het geval van co-ouderschap. Op verzoek kan ook in gedeelten aan meer verzekerden worden betaald. Doordat de AKW gevolgd kan worden bij uitvoering door de SVB, betaalt de SVB ook het toeslagengedeelte van de gezinsuitkering uit op twee bankrekeningnummers.	
Art. 26. Terugvordering is verschuldigd door belanghebbende	Ja, art. 24, vijfde lid, AKW	Op grond van artikel 26 Awir is het mogelijk om een terugvordering van een tegemoetkoming te matigen. Dit is op grond van de AKW niet mogelijk, met dien verstande dat een matiging van de terugvordering wel mogelijk is op basis van het evenredigheidsbeginsel. Art. 24 AKW geeft wel de mogelijkheid om geheel of gedeeltelijk van terugvordering af te zien als er sprake is van dringende redenen.	Neutraal (0) Onevenredig vs. dringende redenen, geen groot verschil.
Art. 26a. Doelmatigheidsgrenzen	Ja, na vaststelling van de tegemoetkoming gaat het gehele bedrag richting de SVB. Art. 24 lid 7 AKW, naar Regeling terugvordering geringe bedragen (€113). Vanuit de AKW wordt vervolgens beleidsmatig onder de € 25 niet teruggevorderd.	De doelmatigheidsgrens van artikel 26a Awir schrijft voor dat een terug te betalen bedrag op basis van een definitief vastgestelde tegemoetkoming lager dan € 118 (2025) niet wordt teruggevorderd. Dienst Toeslagen geeft bijgestelde bedragen van onder de doelmatigheidsgrens ook door aan de SVB. SVB hanteert bij berekening gezinsuitkering dan de eigen grens.	Nadelig (- -) via AKW grens € 25, via Awir grens € 118 (2025). Financieel nadeel. Maar onderhevig aan wijzigingen.
Art. 26b. Gelegenheid tot naar voren brengen zienswijze	Nee, de zienswijze wordt conform de Awir bij <i>vaststelling</i> van tegemoetkomingen gehanteerd. Het ziet op de vaststelling van het nationale	Bij een definitieve vaststelling met een verschil van € 1.500 of meer aan tegemoetkomingen wordt er conform de Awir een	Neutraal (0) want € 1.500 voor alle ontvangers (zowel nationale

	recht. Na vaststelling gaat het richting de SVB. Zienswijze blijft van toepassing in uitvoering, artikel 26b is uitgezonderd in artikel 46 Awir.	zenswijze uitgevraagd. Dit is niet in de AKW geregeld. Wel wordt bij terugvordering van bedragen hoger dan € 2.000 altijd telefonisch contact met betrokkene opgenomen om terugbetaling te bespreken.	als internationale gevallen).
Art. 27. Rente bij beschikkingen na een half jaar na berekeningsjaar	Nee, rente wordt conform de Awir bij de toekenning van tegemoetkomingen, of herziening van tegemoetkomingen of terugvorderingen gehanteerd. Een eventueel bedrag aan terugvordering of nabetaling dat voortvloeit uit de vaststelling of herziening kan tot aan inwerkingtreding van het Wetsvoorstel verbetermaatregelen toeslagen over berekeningsjaren t/m 2025 een rentecomponent bevatten. Dit wordt doorgezonden aan de SVB in internationale situaties.	Rente wordt afgeschaft per inwerkingtreding van het Wetsvoorstel verbetermaatregelen toeslagen, beoogd per 1-1-2026. Voor berekeningsjaren t/m 2025 gaat het rentecomponent mee in het geldbedrag dat door wordt gegeven aan de SVB. SVB betaalt alleen rente conform Awb-systematiek bij betaal-, beslis- en rechtmatigheidsverzuim van SVB. Afdeling 4.4.2 Awb.	Neutraal (0) want SVB kent dit type rente niet.
Art. 28. Betalingstermijn bij terugvordering	Nee, Awir en AKW (o.g.v. Awb) hanteren dezelfde betalingstermijnen.	Zie artikel 4:87 Awb, in principe binnen 6 weken. Dit geldt voor zowel terugvorderingen als betalingen van bestuurlijke boetes.	Neutraal (0) want beide dezelfde betalingstermijnen
Art. 29. Rente bij te late betaling terugvordering	Ja, SVB rekent geen rente over te late betaling terugvordering.	Invordering zit aan de kant van de SVB. SVB rekent in praktijk vrijwel nooit invorderingsrente. SVB kent wel een 'wanbetalingsrente' conform 4:97/4:98 Awb.	Voordelig (+) SVB rekent in praktijk geen standaard invorderingsrente.
Art. 29a. Geen rente bij hervatting invordering toeslagschulden	N.V.T. Dit betreft herstelwetgeving.	Vervalt per 1/1/2026.	Neutraal (0) n.v.t.
Art. 30. Verrekening	Nee, verrekening zal grondslag vinden in art. 46, derde en vierde lid (nieuw) Awir.	De toepassing van art. 46, derde en vierde lid (nieuw) Awir geeft voldoende grondslag voor de benodigde verrekening tussen tegemoetkomingen en kinderbijslag. De termijn van zes weken die volgt uit art.	Neutraal (0) Er zitten verschillen in de systematiek van verrekening, uiteindelijk komt het in de praktijk min of meer op

		30, derde lid, Awir geldt niet altijd volgens de AKW. Artikel 46, vierde lid, Awir geeft ruimte om al eerder te verrekenen dan artikel 30, derde lid, Awir. In de praktijk kan vanaf een bedrag van € 300 in principe binnen 6 weken terugbetaald worden. Tot € 300 kan verrekend worden op grond van de Regeling tenuitvoerlegging boeten en terugvordering.	hetzelfde neer. Wel positief dat er voor deze praktijk nu een juiste grondslag wordt gemaakt. Juridisch gezien wel nu nieuwe bevoegdheid om AKW/WKB/KOT onderling te verrekenen.
Art. 31. Delegatiegrondslag uitstel van betaling	Ja, artt. 17c en 24b AKW kennen delegatiegrondslag voor uitstel van betaling.	SVB hanteert de Regeling tenuitvoerlegging bestuurlijke boeten en terugvordering onverschuldigde betalingen, waarin uitstel van betaling wordt geregeld.	Voordelig (+) SVB heeft ruimere termijnen voor betalingsregeling (36 versus 24). Maatwerkregeling is voor beide mogelijk.
Art. 31bis. Geen kwijtschelding	Ja, AKW kent wel kwijtscheldingsmogelijkheden, artikel 24, lid 2, 3 en 4 AKW. Artikel 31 Awir zal kwijtschelding mogelijk maken zodra dit uitvoeringstechnisch mogelijk is, in individuele gevallen. Dit artikel is nog niet in werking getreden.	De kwijtschelding voor gepauzeerde vorderingen zal met de voorgestelde artikelen 31quater Awir en 24, achtste lid, AKW grondslag vinden.	Neutraal (0) Uitgangspunt dat kwijtschelding voor individuele gevallen mogelijk wordt.
Art. 31a. Versnelde invordering	Niet toepasbaar voor SVB, niet in AKW.	Art. 31a Awir vindt geen doorgang in SVB praktijk.	Voordelig (+) SVB kent geen versnelde invordering.
Art. 32. Dwanginvordering bij terugvordering	Ja, art. 24a, eerste lid, AKW: SVB kan invorderen bij dwangbevel. Conform artikel 32, eerste lid, Awir maant SVB ook na 2 weken aan (artikel 4:112 Awb)	SVB hanteert dwanginvordering conform Awb	Neutraal (0) Dwanginvordering wordt toegepast door de Dienst Toeslagen en de SVB conform ongeveer dezelfde systematiek.

Art. 33. Aansprakelijkheid bij terugvordering	Ja, art. 24, eerste lid, AKW.	Op grond van de Awir is de aanvrager, partner van de aanvrager of een derde die de toeslag heeft ontvangen aansprakelijk. Bij de SVB gaat het om een verzekerde, dan wel degene met wie hij een huishouding vormt, of de persoon aan wie op grond van art. 21 AKW kinderbijslag wordt betaald. In internationale gevallen kan ook op grond van de EG Verordeningen bij de andere ouder verhaald worden.	Neutraal (0) Redelijk vergelijkbaar bij wie je het kunt halen.
Art. 34. Aanvullende bepalingen inzake invordering van een terugvordering	Niet toepasbaar voor SVB, niet in AKW.	SVB werkt niet met belastingdeurwaarder uit Invorderingswet, art. 2 onder j. Kostenwet is niet van toepassing voor SVB. SVB werkt conform Awb voor toerekening (4:92) en kosten	Neutraal (0). Type deurwaarder maakt niet uit voor de burger. Art. 34 is in afwijking van de Awb, maar dit artikel wijkt maar beperkt af van de Awb.
<i>Paragraaf 4. Bezwaar, beroep en hoger beroep</i>			
Art. 35. Aanvang bezwaartermijn	Ja, SVB sluit aan bij art. 6:8, eerste lid, Awb.	SVB dateert beschikkingen niet in de toekomst, dus art. 35 Awir niet relevant voor SVB praktijk. Termijn voor beslissing op bezwaar bij tegemoetkomingen volgens Awb (6 weken), volgens AKW is dit 13 weken (artikel 30 AKW).	Nadelig (-) : TSL dateert wel en de SVB dateert niet in de toekomst. We verklaren de Akw van toepassing. De Akw heeft bovendien een langere beslistermijn dus burgers blijven langer in onzekerheid.
Art. 36. Aanvang beroepstermijn	Ja, SVB sluit aan bij artikel 6:8, eerste lid, Awb.	SVB dateert beschikkingen niet in de toekomst, dus art.	Nadelig (-) idem aan eerste deel bij art. 35.

		36 Awir niet relevant voor SVB praktijk.	
Art. 37. Bezwaar inzake meer beschikkingen vervat in één geschrift	n.v.t. bij SVB, dit artikel gaat om bezwaarprocedures die zien op het nationale recht op een tegemoetkoming.	SVB past dit niet toe, maar wel sprake van doorzendplicht als in art. 6:15 Awb als bezwaar van burger op beschikking SVB gezinsuitkering ziet op specifiek recht op tegemoetkoming. SVB past dit vergelijkbaar toe in de praktijk (geen beleid oid)\	Neutraal (0): vergelijkbaar
Art. 37a. Schorsende werking hoger beroep	n.v.t. bij SVB, dit artikel gaat om procedures die zien op het nationale recht op een tegemoetkoming.	SVB kent geen schorsende werking, art. 6:16 Awb.	Neutraal (0): hangt af van de partij die in beroep gaat en de uitspraak.
Art. 45. Beslagverbod	Ja, artikel 23 Akw.		Voordelig (+): beslagverbod uit artikel 23 is breder, dus voordeliger voor rechthebbende van een gezinsuitkering.

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A (artikel 2 van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

Voorgesteld wordt om in artikel 2, tweede lid, van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) vier nieuwe definities op te nemen. Deze vier begrippen zijn opgenomen in het kader van de voorgestelde wijzigingen van de artikelen 31quater en 46 Awir. Voor een toelichting op deze voorgestelde wijzigingen wordt verwezen naar de toelichting op artikel I, onderdelen D, E en F. Door deze definities in artikel 2, tweede lid, Awir op te nemen, komen deze definities ook te gelden voor de op de Awir gebaseerde lagere regelgeving.²²

Het voorgestelde artikel 2, tweede lid, onderdeel d, Awir bevat een definitie van het begrip 'kinderbijslag' ten behoeve van het bestaande artikel 3, vijfde lid, onderdeel b, Awir en de voorgestelde wijziging van artikel 46 Awir. Het voorgestelde artikel 2, tweede lid, onderdelen e en f, Awir bevatten de definities van de begrippen van de twee relevante verordeningen in het kader van de Europese samenloop van gezinsuitkeringen.

Het voorgestelde artikel 2, tweede lid, onderdeel g, Awir bevat een definitie van het begrip 'gezinsbijslagbeschikking'. Door de in artikel II, onderdeel A, voorgestelde wijziging van artikel 1 Algemene Kinderbijslagwet (AKW) is deze definitie ook van toepassing op de AKW. De definitie van 'gezinsbijslagbeschikking' is nodig om eenduidig te kunnen verwijzen naar de gevallen waarvoor dit wetsvoorstel regels codificeert. Deze gevallen worden gedefinieerd aan de hand van de beschikkingen die de Sociale Verzekeringsbank (SVB) verzendt in de internationale situaties zoals omschreven in het voorgestelde artikel 2, tweede lid, onderdeel q, subonderdelen 1°, 2°, 3° en 4°, Awir. De groep personen voor wie deze beschikkingen relevant zijn, is divers. Het kan gaan om verzekerden als bedoeld in de AKW, ouders of partners als bedoeld in de Wet kindgebonden budget (WKB), de Wet kinderopvang (Wko) of de Awir of belanghebbenden als bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Hiertussen kan overlap bestaan, maar dit is niet altijd het geval, bijvoorbeeld bij samengestelde gezinnen na een echtscheiding of wanneer de ene ouder de kinderopvangtoeslag heeft aangevraagd en de andere ouder de kinderbijslag en kindgebonden budget. Daarnaast beslist de SVB in de praktijk in één beschikking over de hoogte van de totale betaling voor alle kinderen van de betreffende verzekerde, ouder, verzorger, partner, of overige belanghebbenden, als voor ten minste één kind sprake is van een internationale situatie. Het gaat dus in opeenvolgende beschikkingen van de SVB en de Dienst Toeslagen ook niet steeds over dezelfde kinderen. Wanneer een kind in Marokko woont, worden de gezinsuitkeringen op grond van het verdrag met Marokko aan de verzorgende in Marokko uitbetaald, zoals toegelicht in [PM]. De rechthebbende in Nederland is echter degene die de gezinsbijslagbeschikking ontvangt. Voor de definitie is daarom niet aangeknoopt bij personen, maar bij het onderwerp van de beschikking en het feit dat een internationale situatie aan de orde is.

²² Dit betreft specifiek het Uitvoeringsbesluit Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen, de Regeling samenloop met buitenlandse tegemoetkomingen 2008 [PM en de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen?].

Het eerste deel van de aanhef omschrijft het onderwerp van de beschikking. De beschikking betreft een of meer van de volgende Nederlandse gezinsuitkeringen: kinderbijslag, kindgebonden budget of kinderopvangtoeslag. In de gezinsbijslagbeschikking wordt beslist over de *hoogte van de betaling* ten aanzien van deze uitkeringen. Het gaat dus niet om de *vaststelling van het (nationale) recht* op kinderbijslag, kindgebonden budget of kinderopvangtoeslag. Die vaststelling doet de Dienst Toeslagen voor het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag. De SVB doet dit voor de kinderbijslag conform de reguliere nationale regels. Zij zendt het besluit over de nationale vaststelling naar de belanghebbende en verstuurt vervolgens aan belanghebbende informatie met betrekking tot de hoogte van de betaling van de gezinsuitkering, waarin een gedeelte van een tegemoetkoming kan zitten. In de gezinsbijslagbeschikking wordt rekening gehouden met de gevolgen van de internationale situatie. Het kan zijn dat volgens vaststelling van het nationale recht een uitbetaling van kinderbijslag en kindgebonden budget bestaat, maar dat na anticumulatie met de internationale regelingen geen uitbetaling van een gezinsuitkering meer volgt aan de belanghebbende, omdat er bijvoorbeeld geen aanvulling tot uitbetaling komt of sprake is van verrekening met een eerder ontstane terugvordering van een gezinsuitkering.

Overigens kan ook een beschikking die enkel kinderbijslag betreft, en daarmee dus niet valt onder het toepassingsbereik van de Awir, wel vallen onder de definitie van gezinsbijslagbeschikking als een van die internationale situaties als omschreven in subonderdelen 1°, 2°, 3° en 4° van toepassing is. De internationale situaties waarover wordt beslist in de gezinsbijslagbeschikking worden hierna omschreven. In de vier subonderdelen wordt gesproken over 'gezinsuitkeringen', welke als zodanig geïnterpreteerd worden binnen de context van de regeling waarin zij zijn vastgelegd. In Nederland betreft het kinderbijslag, kindgebonden budget of kinderopvangtoeslag. Op grond van de genoemde verordeningen gaat het om gezinsbijslagen en bij volkenrechtelijke organisaties gaat het om kinderbijslag, kindgebonden budget of kinderopvangtoeslag of naar aard en strekking overeenkomende tegemoetkomingen op grond van een regeling van een volkenrechtelijke organisatie.

Het voorgestelde artikel 2, tweede lid, onderdeel g, onder 1°, Awir betreft situaties waarbij er sprake is van samenloop van gezinsuitkeringen op grond van Europees recht, waarbij op grond van de verordening (EG) nr. 883/2004 en verordening (EG) nr. 987/2009 een andere lidstaat van de Europese Unie (EU), een staat binnen de Europese Economische Ruimte (EER) of Zwitserland bij voorrang is aangemerkt om de gezinsuitkering als bedoeld in de Verordening volledig uit te betalen en Nederland de gezinsuitkering aanvult.

Het voorgestelde artikel 2, tweede lid, onderdeel g, onder 2°, Awir betreft situaties van internationale samenloop met een gezinsuitkering op grond van een regeling van een volkenrechtelijke organisatie, zoals organisaties van de Verenigde Naties, tribunalen of Europese organisaties. Personen werkzaam bij een dergelijke organisatie zijn uitgesloten van de volksverzekeringen in Nederland, indien het eigen socialezekerheidsstelsel van die organisatie op diegene van toepassing is. Dit volgt uit de zetelovereenkomst die tussen Nederland en de betreffende volkenrechtelijke organisatie is overeengekomen. Het stelsel van die volkenrechtelijke organisatie kan voorzien in een eigen gezinsuitkering waar de medewerker recht op heeft. Als

bijvoorbeeld de partner van de medewerker wel verzekerd is voor de volksverzekeringen in Nederland, dan kan de partner recht hebben op Nederlandse kinderbijslag, en op kindgebonden budget. Er is dan samenloop tussen de gezinsuitkering van de volkenrechtelijke organisatie en de uit te betalen gezinsuitkeringen uit Nederland. Artikel 3 van de Regeling samenloop met buitenlandse tegemoetkomingen 2008 schrijft dan als hoofdregel voor dat de gezinsuitkeringen uit Nederland in aanvulling op die van de internationale organisatie worden uitbetaald. Artikel 2, tweede lid, onderdeel g, onder 2°, Awir is niet van toepassing op ambtenaren van de EU voor wie Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de EU geldt²³.

Het voorgestelde artikel 2, tweede lid, onderdeel g, onder 3°, Awir betreft situaties waarbij sprake is van samenloop van gezinsuitkeringen met een land buiten de EU, de EER of Zwitserland (derde landen). Als er recht bestaat op gezinsuitkering uit zowel Nederland als een derde land, dan hangt het ervan af welk land prioritair is. Als er een verdrag is gesloten tussen Nederland en het andere land op het gebied van sociale zekerheid dat (onder meer) ziet op gezinsuitkeringen en dit betreffende verdrag een eigen anticumulatiebepaling kent, dan bepaalt het verdrag of Nederland prioritair is dan wel of Nederland een aanvulling dient te verstrekken. Als het verdrag geen anticumulatiebepaling kent, of als er überhaupt geen verdrag is, dan wordt teruggevallen op artikel 2 van de Regeling samenloop met buitenlandse tegemoetkomingen 2008, welke voorschrijft dat Nederland de buitenlandse gezinsuitkering aanvult indien en voor zover het Nederlandse bedrag aan gezinsuitkering het buitenlandse bedrag overtreft. De term 'gezinsuitkering' omvat in dit geval tegemoetkomingen zoals opgenomen in de Regeling samenloop met buitenlandse tegemoetkomingen 2008, tenzij het verdrag voorziet in een andere definitie.

Het voorgestelde artikel 2, tweede lid, onderdeel g, onder 4°, Awir betreft de situaties waarin het bedrag aan gezinsuitkering rechtstreeks wordt uitbetaald aan een verzorger in Marokko. In artikel 26 van het Algemeen Verdrag inzake sociale zekerheid tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Marokko is bepaald dat als de ouder recht heeft op gezinsuitkeringen uit Nederland voor een kind dat in Marokko woont, de kinderbijslagen, waaronder begrepen het kindgebonden budget, rechtstreeks wordt uitbetaald aan de verzorgende in Marokko. Deze situatie is dus anders dan in de nationale wetgeving, op grond waarvan alleen de rechthebbende ouder een gezinsuitkering kan ontvangen. Doordat de Dienst Toeslagen uitvoeringstechnisch geen mogelijkheid heeft om kindgebonden budget uit te betalen aan een ander dan de rechthebbende, voert de SVB deze betaling uit. Het gaat hierbij, anders dan in de vorige drie situaties, dus niet om situaties waarbij er vanuit twee of meer landen recht bestaat op gezinsuitkeringen en er geanticumuleerd dient te worden tussen binnenlandse- en buitenlandse gezinsuitkeringen. Er is dus geen sprake van samenloop, maar wel sprake van een internationale situatie. De SVB betaalt het kindgebonden budget in dit geval uit voor de Dienst Toeslagen. Dit doet de SVB ook op basis van de systematiek uit de AKW.

Artikel 1, onderdeel B (artikel 3 van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

In verband met het voorstel om een definitie van 'kinderbijslag' op te nemen, zoals toegelicht bij

²³ [PM?]

artikel I, onderdeel A, wordt de zinsnede 'op grond van de Algemene Kinderbijslagwet' overbodig en wordt voorgesteld deze zinsnede te laten vervallen.

Artikel I, onderdeel C (artikel 22 van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

Voorgesteld wordt om artikel 22, zesde lid, Awir te laten vervallen. Deze bepaling bevat de bevoegdheid om in internationale situaties af te wijken van de systematiek dat tegemoetkomingen in twaalf maandelijkse termijnen vooruit moeten worden uitbetaald. Met het voorgestelde artikel 46, derde lid, Awir (artikel I, onderdeel F) wordt geregeld dat de uitbetaling van tegemoetkomingen die gezinsuitkeringen vormen kunnen plaatsvinden met toepassing van het AKW-regime. Dit omvat ook dat de uitbetaling achteraf per kwartaal kan plaatsvinden conform de uitbetalingssystematiek van de kinderbijslag. Er zijn geen andere situaties bekend waar deze bepaling op van toepassing is. Als gevolg van de voorgestelde wijziging van artikel 46 Awir wordt artikel 22, zesde lid, Awir derhalve overbodig en kan dus vervallen.

Artikel I, onderdelen D en E (artikel 31quater van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

In artikel 31bis Awir is opgenomen dat de Dienst Toeslagen geen gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van een terugvordering en de daarmee samenhangende kosten verleent. Met het voorstelde artikel 31quater Awir wordt in afwijking van dit kwijtscheldingsverbod ambtshalve kwijtschelding mogelijk gemaakt in de gevallen dat kindgebonden budget of kinderopvangtoeslag uit hoofde van een gezinsbijslagbeschikking onverschuldigd is betaald. Op deze manier wordt voorzien in een wettelijke grondslag voor de kwijtschelding van de gepauzeerde vorderingen, voor zover dit het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag betreft, en de daarmee samenhangende bedragen zoals rente, kosten van de invordering en eventuele bestuurlijke boeten. Dit geldt enkel voor gezinsbijslagbeschikkingen die zijn afgegeven in de periode vanaf 30 maart 2023 tot aan datum inwerkingtreding van het voorgestelde artikel 31quater Awir.

De formulering met betrekking tot de rente ziet zowel op de rente op terugvorderingen als invorderingsrente als bedoeld in artikel 29 Awir. Op grond van de Wet verbetermaatregelen toeslagen komt de rente op nabetalingen en terugvorderingen van toeslagen als bedoeld in artikel 27 Awir te vervallen.²⁴ In de periode voorafgaand aan inwerkingtreding van die wet werd echter nog wel deze rente gerekend, op grond van artikel 27 Awir (dat met de wet is komen te vervallen). Met deze formulering wordt bedoeld dat de rente zoals die van kracht was op grond van artikel 27 Awir in de genoemde periode wordt kwijtgescholden, naast de invorderingsrente als bedoeld in artikel 29 Awir.

Het voorgestelde artikel I, onderdeel E, voorziet in het vervallen van het voorgestelde artikel 31quater Awir. Wanneer de kwijtschelding van de groep gepauzeerde vorderingen heeft plaatsgevonden, zal dit artikel immers niet meer nodig zijn. [PM toelichting keuze vervallen één jaar na inwerkingtreding].

Artikel I, onderdeel F (artikel 46 van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

²⁴ Kamerstukken II, 2024/25, 36 779.

Met de voorgestelde wijzigingen wordt artikel 46 Awir aangevuld met de benodigde grondslagen van de bevoegdheden voor de uitvoeringspraktijk en wordt de uitvoeringspraktijk en samenwerking van de Dienst Toeslagen en de SVB gecodificeerd. Het gaat hier om de internationale situaties waarin sprake is van een aanvullend recht of een rechtstreekse uitbetaling van gezinsuitkering aan een verzorger in Marokko. De Dienst Toeslagen stelt in deze gevallen het nationale recht op tegemoetkomingen vast conform de Awir en de SVB voert de vaststelling, uitbetaling, herziening, terugvordering en eventueel invordering (waaronder verrekening) van gezinsuitkeringen (waaronder de kinderbijslag, het kindgebonden budget, de kinderopvangtoeslag en vergelijkbare buitenlandse kindregelingen) uit.

Eerste lid

Het voorgestelde artikel 46, eerste lid, Awir bevat de inhoud van het huidige artikel 46 Awir en biedt een delegatiebepaling voor situaties van samenloop van binnenlandse tegemoetkomingen met buitenlandse tegemoetkomingen. In het daarop berustende Uitvoeringsbesluit Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (UB Awir) en de Regeling samenloop met buitenlandse tegemoetkomingen 2008 zijn voorrangregels opgenomen die onder andere gevolg geven aan internationale regelgeving.

Tweede lid

In het voorgestelde artikel 46, tweede lid, Awir wordt geregeld dat de vaststelling van de hoogte van de betaling, uitbetaling, herziening en (in)vordering van tegemoetkomingen en de bijbehorende rechtsbescherming, zoals opgenomen in hoofdstuk 2, paragrafen 3 en 4, en artikel 45 Awir, kunnen plaatsvinden met toepassing van hoofdstuk III, paragraaf 3, en artikelen 29c en 30 van de AKW en de daarop berustende lagere regelgeving. Deze wijziging wordt voorgesteld zodat gezinsuitkeringen in internationale situaties kunnen worden vastgesteld, herzien, uitbetaald en (in)gevorderd volgens de systematiek van de AKW en dat de rechtsbescherming, waaronder bezwaar en beroep in eerste aanleg, zoals deze geldt voor de AKW, eveneens van toepassing is op besluiten die zien op de vaststelling, herziening, uitbetaling, en (in)vordering van gezinsuitkeringen. Dit gebeurt als er een gezinsbijslagbeschikking is vastgesteld als bedoeld in het voorgestelde artikel 2, tweede lid, onderdeel g, Awir. Artikel 45 Awir valt buiten paragrafen 3 en 4, maar wordt opgenomen in de opsomming voor overeenkomstige toepassing van de AKW, omdat er anders twee beslagverboden tegelijk van toepassing zijn. De mogelijkheid wordt met dit voorstel gecreëerd voor de Dienst Toeslagen, maar in de praktijk worden deze bevoegdheden gemandateerd aan de SVB.

Een uitzondering op het voorstel dat gezinsuitkeringen kunnen worden vastgesteld, uitbetaald, herzien, en (in)gevorderd volgens de systematiek uit de AKW vormt artikel 26b Awir die ziet op het uitvragen van een zienswijze. Bij vaststelling of herziening van een tegemoetkoming waarbij een verschil ontstaat van € 1.500 of meer vraagt de Dienst Toeslagen een zienswijze uit bij de burger. Aangezien dit voorafgaat aan het vaststellen van een eventuele terugvordering is het voor de Dienst Toeslagen en tevens voor de burger van belang dat artikel 26b Awir toegepast blijft worden. De Dienst Toeslagen kan dan een zienswijze uitvragen alvorens gegevens worden doorgegeven aan de SVB. Daarnaast wordt artikel 24, tweede lid, Awir uitgezonderd waardoor dit lid van toepassing blijft en reeds betaalde voorschotten van tegemoetkomingen verrekend kunnen worden met

definitief vastgestelde tegemoetkomingen bij de berekening van de hoogte van het bedrag aan gezinsuitkeringen. De artikelen 24, tweede lid, en 26b Awir blijven dus gelden in de vier beschreven internationale situaties.

In het voorgestelde artikel 46, tweede lid, Awir is tevens opgenomen dat voor de toepassing van de AKW bij het nemen van een gezinsbijslagbeschikking onverschuldigd betaalde kinderbijslag mede wordt gelezen als een vordering op grond van een gezinsbijslagbeschikking. In de AKW zijn de van toepassing verklaarde artikelen toegeschreven naar onverschuldigd betaalde kinderbijslag. Echter bestaan gezinsbijslagbeschikkingen mogelijk ook uit delen onverschuldigd betaalde kindgebonden budget of kinderopvangtoeslag. Met het van toepassing verklaren van de AKW systematiek ingeval van gezinsbijslagbeschikkingen is het derhalve nodig dat in de van toepassing verklaarde AKW artikelen die primair toegepast worden voor onverschuldigd betaalde kinderbijslag wordt gelezen dat het tevens gaat om toepassing voor vorderingen die ontstaan op grond van een gezinsbijslagbeschikking.

Derde lid

Het voorgestelde artikel 46, derde lid, Awir regelt dat met betrekking tot beslis- en betaaltermijnen de datum dagtekening van de gezinsbijslagbeschikking leidend is ten opzichte van eerder afgegeven beschikkingen van de Dienst Toeslagen die strekken tot vaststelling van een tegemoetkoming of een voorschot daarop. Met deze bepaling wordt beoogd eventuele verwarring over termijnen te ondervangen. Bovendien wordt voorkomen dat al een deel van een beslis- of betaaltermijn verstrijkt terwijl de informatie over het recht op een tegemoetkoming wordt toegezonden aan de SVB voor het vaststellen van de gezinsbijslagbeschikking.

Een voorbeeld hierbij is dat een beschikking inzake het recht op kindgebonden budget wordt afgegeven door de Dienst Toeslagen op 1 september, waaruit volgt dat er recht bestaat op een bedrag aan kindgebonden budget. Er is echter ook sprake is van een internationale situatie, waardoor de informatie over het recht op kindgebonden budget aan de SVB wordt toegezonden om te anticumuleren. Op de beschikking met de vaststelling van het recht van Dienst Toeslagen volgt twee weken later (op 15 september) dan ook een gezinsbijslagbeschikking, waaruit de hoogte van het bedrag aan gezinsuitkeringen volgt, waaronder een deel kindgebonden budget. Vanaf de datum dagtekening van de gezinsbijslagbeschikking start de termijn waarbinnen het bedrag aan de belanghebbende moet worden uitbetaald. De betaaltermijn is dus niet al gestart op het moment dat de Dienst Toeslagen de beschikking met betrekking tot het recht op kindgebonden budget had verzonden.

Vierde lid

Op basis van het huidige artikel 30 Awir heeft de Dienst Toeslagen de bevoegdheid om een terug te vorderen bedrag aan tegemoetkoming te verrekenen met een aan dezelfde belanghebbende uit te betalen bedrag aan tegemoetkoming. Dit kan gaan om een uit te betalen bedrag op grond van dezelfde inkomensafhankelijke regeling als die waar de terugvordering betrekking op heeft, maar ook om verrekening met een nog uit te betalen bedrag op grond van een andere inkomensafhankelijke regeling. Voor de verrekening is in beginsel niet relevant op welk berekeningsjaar de terugvordering of het uit te betalen bedrag betrekking heeft. Voorgesteld wordt dat artikel 30 Awir in situaties waarin een gezinsbijslagbeschikking is afgegeven niet van

toepassing is door het van toepassing verklaren van de AWK in artikel 46, tweede lid, Awir. Met betrekking tot situaties waarin een gezinsbijslagbeschikking is afgegeven wordt daarom artikel 46, vierde lid, Awir voorgesteld waarin de grondslagen voor verrekening worden geregeld.

Het voorgestelde artikel 46, vierde lid, onderdeel a, Awir regelt dat een terugvordering van kindgebonden budget of een terugvordering van kinderopvangtoeslag verrekend mag worden met een nog uit te betalen bedrag aan kinderbijslag. Op grond van het voorgestelde artikel 46, vierde lid, onderdeel b, Awir kan een terugvordering van kinderbijslag verrekend worden met een nog uit te betalen bedrag aan kindgebonden budget of kinderopvangtoeslag. Dit kan gaan om zowel definitief toegekende bedragen kindgebonden budget of kinderopvangtoeslag, of om een voorschot. Artikel 46, vierde lid, onderdeel c, regelt dat verschuldigde bedragen aan tegemoetkomingen op grond van een gezinsbijslagbeschikking verrekend kunnen worden met uit te betalen tegemoetkomingen op grond van een gezinsbijslagbeschikking. Het gaat hier alleen om kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag, aangezien de overige inkomensafhankelijke regelingen (zorgtoeslag en huurtoeslag) geen gezinsuitkering vormen.

De benodigde verrekening tussen terugvorderingen van tegemoetkomingen met kinderbijslag is bijvoorbeeld aan de orde als de hoogte van het recht op kindgebonden budget met terugwerkende kracht naar beneden wordt aangepast en er dus te veel uitbetaald blijkt te zijn. In situaties waarin Nederland niet als prioritaire staat is aangewezen en de gezinsuitkering dient aan te vullen, berekent de SVB per kwartaal het bedrag aan gezinsuitkering dat zij moet aanvullen en vervolgens uitbetalen. Dit betreft een totaalbedrag aan gezinsuitkering. In de huidige uitvoeringspraktijk wordt het aan te vullen totaalbedrag in deze situatie verminderd met het terug te betalen bedrag aan kindgebonden budget. Het gaat in dit artikel dus om verrekeningen van terug te vorderen bedragen met uit te betalen bedragen kindgebonden budget, kinderopvangtoeslag of kinderbijslag zoals die zijn ontstaan ná anticumulatie door de SVB.

Door de voorgestelde bevoegdheid voor verrekening op te nemen, wordt deze huidige uitvoeringspraktijk van verrekening van de SVB gecodificeerd. Daarbij wordt toegelicht dat met het voorgestelde artikel 46, vierde lid, Awir de bevoegdheid tot verrekening toekent aan de Dienst Toeslagen in plaats van aan de SVB. In de praktijk zal de Dienst Toeslagen echter niet zelf verrekenen, maar wordt die bevoegdheid gecreëerd om te mandateren aan de SVB. Deze bevoegdheid zal daarom door middel van een mandaatbesluit worden toebedeeld aan de SVB, dat tegelijkertijd met de wet in werking treedt.

Vijfde lid

Het voorgestelde artikel 46, vijfde lid, Awir ziet op de omstandigheid waarin een gezinsbijslagbeschikking door de SVB is vastgesteld op basis van een van de situaties als genoemd in het voorgestelde artikel 46, tweede lid, Awir, maar waarbij op enig moment blijkt dat geen van de genoemde internationale situaties van toepassing was. Dit is bijvoorbeeld aan de orde indien de SVB op grond van de EU-verordening een aanvulling op de gezinsuitkeringen uit het andere land uitbetaalde, maar met vertraging informatie heeft verkregen van een buitenlands zusterorgaan op basis waarvan vervolgens wordt vastgesteld dat Nederland eigenlijk de prioritaire lidstaat behoorde te zijn. Dit betekent dat vanaf het moment dat Nederland de prioritaire lidstaat is geworden, de Dienst Toeslagen het orgaan was om de lopende tegemoetkoming uit te betalen op grond van de

(nationale) regels van de Awir. De Dienst Toeslagen kent in dat geval met terugwerkende kracht de betaling van de betreffende tegemoetkomingen alsnog toe. Hierdoor is achteraf gezien sprake van een onverschuldigde uitbetaling van een gezinsuitkering door de SVB, waardoor een terugvordering kan ontstaan. Met het voorgestelde vijfde lid wordt daarom geregeld dat in deze situatie de SVB op grond van het voorgestelde artikel 2, tweede lid, onderdeel g, en artikel 46, tweede lid, Awir nog steeds een titel heeft om een nieuwe gezinsbijslagbeschikking te nemen en om de reeds uitbetaalde (en onverschuldigde) bedragen terug- en in te vorderen. Daarnaast kan de SVB met betrekking tot de terug- en invordering van deze bedragen nog steeds het regime van de AKW toepassen. Dit geldt ook voor ook de bijbehorende rechtsbescherming. Het is ook mogelijk dat de SVB geen aanvulling heeft uitbetaald, doordat ofwel de hoogte van de gezinsuitkering was vastgesteld maar in de tijd nog niet was uitbetaald, dan wel doordat de buitenlandse gezinsuitkering hoger was dan het gezamenlijke bedrag aan kinderbijslag en kindgebonden budget. In dat geval leidt de wisseling van prioritaire staat of het niet aan de orde zijn van een internationale situatie niet tot een terug te vorderen bedrag, maar wel tot een nieuwe gezinsbijslagbeschikking waarin de hoogte van de betaling wordt gecorrigeerd. Ten overvloed wordt opgemerkt dat in de voornoemde situatie voor de toekomst het nationale recht wordt toegepast door de Dienst Toeslagen op basis van de Awir.

Zesde lid

Het voorgestelde artikel 46, zesde lid, Awir regelt de situatie waarin de Dienst Toeslagen tegemoetkomingen heeft uitbetaald alsof het een nationale situatie betrof (waaronder de situatie dat Nederland was aangewezen als prioritaire staat), maar op enig moment blijkt dat een van de internationale situaties, bedoeld in het voorgestelde artikel 2, tweede lid, onderdeel g, Awir, van toepassing was. In dat geval zal de Dienst Toeslagen de bedragen die zijn uitbetaald vanaf het moment dat een van de situaties van toepassing werd terugvorderen, zodat de SVB vervolgens de bevoegdheden met betrekking tot gezinsuitkeringen kan uitoefenen. De SVB zal een eventuele aanvulling van gezinsuitkeringen bepalen en de bedragen al dan niet alsnog uitbetalen. Met het voorgestelde artikel 46, zesde lid, Awir krijgt de Dienst Toeslagen een titel om een eventueel uitbetaald te bedrag terug te vorderen. Dit doet de Dienst Toeslagen dan op basis van de gebruikelijke toepassing van de Awir, zodat artikel 46 niet van toepassing is. Dit wordt ter verduidelijking geëxpliciteerd. Ook hier geldt dat het mogelijk is dat de Dienst Toeslagen tegemoetkomingen niet heeft uitbetaald om verscheidene redenen, waardoor het geen gegeven is dat een terug te vorderen bedrag ontstaat.

Indien een van de genoemde internationale situaties van toepassing is en de veranderen, dan kan dat gevolgen hebben voor het recht uit Nederland. Over het bestaan van een wettelijke grondslag voor een terugvordering in deze situatie is tot op heden door verschillende rechtbanken verschillend geoordeeld.²⁵ Met de codificatie van de huidige uitvoeringspraktijk wordt op dit punt voorzien in duidelijkheid over het bestaan van een grondslag. Doordat op grond van het voorgestelde artikel 46, tweede lid, Awir het regime van de AKW van overeenkomstige toepassing is, biedt artikel 24, eerste lid, AKW de SVB in dit geval een grondslag om dit bedrag terug te

²⁵ O.a. Rb. Amsterdam 20 juli 2021, ECLI:NL:RBAMS:2021:6878 en Rb. Midden-Nederland 21 januari 2022, ECLI:NL:RBMNE:2022:159.

vorderen, ongeacht of het kinderbijslag, kindgebonden budget of kinderopvangtoeslag betreft.

Zevende lid

Het voorgestelde artikel 46, zevende lid, Awir biedt de wettelijke grondslag voor het gebruik van de verzekerdenadministratie voor verwerking van (persoons-)gegevens ten behoeve van het nemen van besluiten op grond van artikel 46 Awir. Zoals toegelicht in paragraaf [PM] van het algemeen deel van deze memorie van toelichting, zal de Dienst Toeslagen diens taken waarvoor het voorgestelde artikel 46, tweede lid, de AKW van toepassing verklaart, mandateren aan de SVB. Zodoende wordt de bestaande praktijk bestendigd, in lijn met de rechterlijke uitspraken. De SVB verwerkt de daartoe benodigde gegevens in de verzekerdenadministratie. Dit is nodig, omdat de verzekerdenadministratie in de praktijk het enige gegevensverwerkingssysteem is waarmee de SVB werkt.

Het is niet de bedoeling dat de Dienst Toeslagen zelf gegevens in de verzekerdenadministratie kan verwerken. Deze bevoegdheid is enkel nodig voor de SVB, ten behoeve van de te mandateren taken. Daarom is dit geëxpliciteerd in het voorgestelde zevende lid: alleen indien de Dienst Toeslagen het bedoelde mandaat verleent, kan de SVB de tot het uitvoeren van de gemandateerde taken noodzakelijke gegevens verwerken in de verzekerdenadministratie. Overigens verwerkt de SVB al gegevens voor gezinsbijslagbeschikkingen in de verzekerdenadministratie. Dit geldt op grond van artikel 34, derde lid, onderdeel b, Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen al voor gegevens afkomstig uit het buitenland ten behoeve van de uitvoering van de Awir door de Dienst Toeslagen. Ook verwerkt de SVB al gegevens over kinderbijslag in de verzekerdenadministratie. Het is passend om de SVB ook de benodigde gegevens voor de te mandateren taken hierin te laten verwerken.

Artikel II, onderdeel A (artikel 1 van de Algemene Kinderbijslagwet)

Voorgesteld wordt om in artikel 1 van de AKW een definitie van het begrip 'gezinsbijslagbeschikking' op te nemen die gelijklopend is aan de definitie zoals die ook wordt voorgesteld voor de Awir. Voor een toelichting op deze definitie wordt verwezen naar artikel I, onderdeel A. De definitie is opgenomen in het kader van de voorgestelde wijzigingen van de artikelen 20 en 24 AKW, waarvoor verwezen wordt naar onderdelen B en C. Door deze definitie in artikel 1 op te nemen, komt deze ook te gelden voor de lagere regelgeving.²⁶

Artikel II, onderdeel B (artikel 20 van de Algemene Kinderbijslagwet)

Het huidige artikel 20 AKW biedt een delegatiebepaling op grond waarvan regels kunnen worden gesteld ter voorkoming, verrekening en beperking van samenloop van kinderbijslag met een naar aard en strekking daarmee overeenkomende gezinsbijslag of ter voorkoming van dubbele kinderbijslag. In de daarop berustende Regeling samenloop met buitenlandse tegemoetkomingen 2008 zijn voorrangregels opgenomen die onder andere gevolg geven aan internationale

²⁶ Dit betreft specifiek de Regeling samenloop met buitenlandse tegemoetkomingen 2008 en de lagere regelgeving over categorale kwijtschelding van de gepauzeerde vorderingen (onderdeel C en artikel III).

regelgeving. Artikel II, onderdeel B, maakt van de huidige tekst het eerste lid en voegt twee leden toe.

Het voorgestelde tweede lid vult de grondslag aan om ruimte te maken voor de bestaande praktijk van het onderling prioriteren of toerekenen van uitbetaling en terug- en invordering van de genoemde nationale gezinsuitkeringen in de internationale situaties. Deze praktijk zal verder gecodificeerd worden in de Regeling samenloop met buitenlandse tegemoetkomingen 2008, waarin op grond van de grondslag in het huidige artikel 20 AKW al enige nadere regels zijn gesteld over prioriteren en toerekenen. Voor zover de prioritering of toerekening tot gevolg heeft dat met kinderbijslag wordt verrekend, bieden de voorgestelde artikelen 20, derde lid, AKW en 46, vierde lid, onderdeel a, Awir de benodigde codificatie van bevoegdheden. Voor een toelichting op het voorgestelde artikel 46, vierde lid, onderdeel a, Awir wordt verwezen naar artikel I, onderdeel F.

Het voorgestelde artikel 20, derde lid, AKW biedt de grondslag voor verrekening van onverschuldigd betaalde kinderbijslag met kinderbijslag binnen een gezinsbijslagbeschikking. Dit is nodig, omdat het bestaande artikel 24a, tweede lid, onderdeel b, AKW verrekening alleen mogelijk maakt met uit te betalen kinderbijslag aan degene van wie wordt teruggevorderd dan wel degene met wie hij een huishouden vormt. Bij gezinsbijslagbeschikkingen is deze kring breder (zie ook de toelichting bij artikel I, onderdeel A). Het voorgestelde derde lid biedt een grondslag om ook te verrekenen tussen kinderbijslagbedragen voor verschillende kinderen in opeenvolgende gezinsbijslagbeschikkingen. In overeenstemming met de bestaande praktijk van de SVB in internationale situaties is deze aanvullende mogelijkheid tot verrekening beperkt tot gezinsbijslagbeschikkingen over hetzelfde kind of meerdere kinderen, waarbij overlap bestaat van ten minste één hetzelfde kind. Indien de gezinsbijslagbeschikkingen in het geheel niet dezelfde kinderen betreffen, kunnen de kinderbijslagbedragen niet onderling worden verrekend op grond van het voorgestelde derde lid.

Artikel II, onderdeel C (artikel 24 van de Algemene Kinderbijslagwet)

In artikel 24 AKW is de terugvordering geregeld van kinderbijslag die door de SVB onverschuldigd is betaald. De SVB kan in individuele gevallen afzien van (verdere) terugvordering (kwijschelden) als aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Voorgesteld wordt om aan dit artikel twee leden toe te voegen. Voor deze leden bestaat mogelijk samenloop met het wetsvoorstel Wet handhaving sociale zekerheid.²⁷ Indien dat wetsvoorstel tot wet wordt verheven en eerder in werking treedt dan dit wetsvoorstel, komt artikel II, onderdeel C, te vervallen. Voor een toelichting op de samenloopbepaling wordt verwezen naar artikel III, eerste lid.

Artikel II, onderdeel C, voegt een nieuw achtste en negende lid toe. Dit dient om te voorzien in de wettelijke grondslag voor de kwijschelding van de gepauzeerde vorderingen, voor zover dit kinderbijslag betreft. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar het algemeen deel van deze memorie van toelichting, paragraaf [PM]. Het achtste lid regelt dat de SVB afziet van onverschuldigd betaalde bedragen kinderbijslag die zijn betaald uit hoofde van een gezinsbijslagbeschikking. Dit geldt enkel voor gezinsbijslagbeschikkingen die zijn afgegeven vanaf

²⁷ [PM: verwijzing (36785)].

30 maart 2023 tot aan datum inwerkingtreding van het achtste lid. [PM: toelichting op de periode, verwijzing naar algemeen deel mvt]

De genoemde periode en de omschrijving van de gevallen waarvoor kwijtschelding zal gelden zijn al in dit wetsvoorstel opgenomen. Dit is anders dan in het voornoemde wetsvoorstel Wet handhaving sociale zekerheid. Daarin wordt gedelegeerd naar algemene maatregel van bestuur, waarbij in die maatregel ook de voorwaarden worden opgenomen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding.

[PM toelichting negende lid]

Artikel II, onderdeel D (artikel 24a van de Algemene Kinderbijslagwet)

Voor internationale situaties verklaart het voorgestelde artikel 46, tweede lid, van de Awir onder meer artikel 24a van de AKW van overeenkomstige toepassing. Hierbij moet voor “onverschuldigd betaalde kinderbijslag” mede worden gelezen: “een vordering op grond van een gezinsbijslagbeschikking”. Daarmee wordt artikel 17g eveneens van overeenkomstige toepassing op de invordering van een vordering op grond van een gezinsbijslagbeschikking, namelijk via artikel 24a, tweede lid, van de AKW. In de praktijk past de SVB in die gevallen evenwel geen verrekening toe met ouderdomspensioen of een uitkering op grond van de Algemene nabestaandewet, als bedoeld in artikel 17g, eerste lid, van de AKW. Ook verzoekt de SVB niet om betaling door het college van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente of het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen uit andere uitkeringen of toeslagen, als bedoeld in artikel 17g, derde lid, van de AKW. Om te voorkomen dat de SVB als gevolg van de codificatie van de overeenkomstige toepassing alsnog tot deze verrekening of dit verzoek tot betaling zou moeten overgaan, wordt dit expliciet uitgesloten in het voorgestelde artikel 24a, derde lid, van de AKW.

Artikel III (samenloop)

Artikel III bevat twee verschillende samenloopbepalingen. Het wetsvoorstel Wet handhaving sociale zekerheid bevat in artikel I, onderdeel F, vierde lid, een grondslag om categoriaal van terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen kinderbijslag af te zien. Als dit onderdeel van dat wetsvoorstel wordt verheven tot wet en in werking treedt, zou het categoriaal afzien van terugvordering van gepauzeerde vorderingen naar verwachting daarop gebaseerd kunnen worden. Gelet op de stadia van het wetgevingsproces waarin dat wetsvoorstel en het onderhavige wetsvoorstel zich bevinden, is het meest voor de hand liggende scenario dat het wetsvoorstel Wet handhaving sociale zekerheid eerder tot wet zou worden verheven en in werking zou treden dan het onderhavige wetsvoorstel. Indien op dat moment het onderhavige wetsvoorstel nog kan worden gewijzigd, bijvoorbeeld met een nota van wijziging, zal zodoende het artikel II, onderdeel C, van dit wetsvoorstel en de bijbehorende samenloopbepaling kunnen worden geschrapt. Indien op dat moment het onderhavige wetsvoorstel niet meer kan worden gewijzigd, zal artikel II, onderdeel C, van dit wetsvoorstel op grond van onderdeel a van de samenloopbepaling vervallen. Mocht het scenario zich voltrekken dat het onderhavige wetsvoorstel eerder tot wet zou worden verheven en in werking zou treden dan het wetsvoorstel Wet handhaving sociale zekerheid, dan zullen de relevante onderdelen van het onderhavige wetsvoorstel op grond van onderdeel b van de samenloopbepaling worden vernummerd. De drie nieuwe artikelliden van artikel 24 van de AKW

blijven in dat scenario naast elkaar bestaan, tot de artikelliden die bij dit wetsvoorstel zijn voorgesteld, vervallen.

De tweede samenloopbepaling ziet op samenloop met het wetsvoorstel vereenvoudiging partnerbegrip toeslagen. Hierin wordt een zinsnede uit artikel 3, vijfde lid, onderdeel b, Awir die verwijst naar de kinderbijslag op grond van de AKW verplaatst naar artikel 4 van de Awir. Het onderhavige wetsvoorstel bevat een voorstel om een begripsbepaling op te nemen voor de kinderbijslag, waardoor de zinsnede 'op grond van de Algemene Kinderbijslagwet' in hetzij artikel 3 Awir dan wel artikel 4 van de Awir kan vervallen. Omdat het onderhavige wetsvoorstel naar verwachting eerder of tegelijkertijd met het wetsvoorstel vereenvoudiging partnerbegrip toeslagen in werking zal treden, voorziet de voorgestelde samenloopbepaling erin dat het juiste artikelnummer wordt aangepast.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

De Staatssecretaris van Financiën,